

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Naše gospodarstvo je bolno.

To je sodba sedanjega finančnega ministra dr. Milana Stojadinoviča, ki jo je izrazil v svojem govoru na seji upravnega sveta Narodne banke v Beogradu v petek, 18. januarja. V tem svojem govoru je poudaril poglobitveno naslednje misli: Aprila 1926 je bil dinar stabiliziran v vrednosti 9.12 švicarskih frankov za 100 Din. Leta 1931 je prišlo posojilo za zakonsko stabilizacijo dinarja v višini 2 milijard Din, leta 1932 pa ni bilo 100 Din več vredno 9 švicarskih frankov. Nato je postopno in stalno vrednost dinarja padala in naposled se je dinar v zadnjem času stabiliziral na temelju 7 švicarskih frankov. Da se vzdržuje zakonsko stabiliziran tečaj dinarja, se je uvedel dodatek 28½%. Dejanski položaj je torej ta: V Curihu je dinar 7 švicarskih frankov mesto 9.12. Zlata podlaga za dinar se nahaja deloma zastavljena v inozemstvu in je vsled tega vrednost zlate podlage dejansko manjša za 314 milijonov francoskih frankov, na katere se plačajo 3 in pol % obresti. Ta resnica še doslej ni prišla odkrito na dan. In vendar je treba odkrito priznati sedanjo stvarno vrednost dinarja. Nekateri mislijo, da bi se dale mnoge težave premagati, če bi se znižala vrednost dinarja, ali pa če bi se zatekli k inflaciji. Kdor to veruje, veruje ohenem, da je denar vzrok vse gospodarske krize in da je potemtakem v denarju zdravilo za to krizo. Temu pa ni tako. Saj je gospodarska kriza v državah z zlato in s papirnato valuto. Tisti, ki predlaga inflacijo, misli samo na dolžnike, pozablja pa varčevalce, ki so morda z največjimi žrtvami hranili svoje imetje v vložnih knjižicah. Pozablja na tiste, ki so kupovali državne papirje, pozablja na delavce in uradnike. Znižati vrednost denarja pomenja pomagati enemu sloju v škodo drugega. Države srednje Evrope se borijo z največjimi težkočami strahotne gospodarske krize, toda nobeni izmed njih ni prišla na um inflacija.

Naše gospodarstvo je bolno, boleha od več bolezní. Zato ne moremo vanj zanašati nove bolezni, ki bi bila inflacija. Zato je vladina politika: ohranitev sedanje vrednosti dinarja. Ni pa potrebna nobena izmišljava. Zato je odredil, da se smejo v domačem tisku svobodno objavljati tečaji dinarja v Curihu. Tudi ni treba izmišljave o visoki stopnji kritja za dinar okoli 60%, čeprav je dejansko veliko manjše. Za ta

gospodarski blesk plačamo inozemstvu na leto okoli 30 milijonov v devizah (menicah). Narodna banka torej mora odkrito ugotoviti svojo bilanco po današnjem dejanskem stanju. Posojilo 314 milijonov frankov v inozemstvu mora Narodna banka likvidirati, s tem si bo prihranila okoli 30 milijonov na leto, če tudi se na videz zdi, da se stopnja kritja zniža s 35 na 25%, oziroma pri zlatu s 25 na 20%. Treba je pokazati resnično stanje. Politika Narodne banke v bodoče mora biti ta: kritje mora po možnosti biti samo v zlatu in v devizah, zlato pa mora ostati v tresorju Narodne banke, ne pa v inozemstvu.

V NAŠI DRŽAVI.

Nov zakon o zaščiti kmeta pripravlja poseben odbor ministrov, kateremu namerja kmetijski minister dr. Dragutin Rankovič.

Pravesodni minister napovedal za senatorskimi dopolnimi volitvami občinske in državnoborske. Sestanku JNS v Novem Sadu je prisostvoval pravosodni minister dr. Kojič, ki je naglasil v svojem govoru, da je naloga sedanje vlade, da olajša ljudske davke in je ob koncu govora napovedal, da pridejo po dopolnilnih senatnih volitvah na vrsto občinske volitve, za njimi v jeseni redne volitve v narodno skupščino, in proti koncu tega leta volitve v banske svete.

Enotno vodstvo osrednjih državnih zavodov. Po sklepu ministrskega sveta bodo štiri največji državni denarni zavodi: Narodna banka, Hipotekarna, Privilegirana agrarna banka in Poštna hranilnica podvrženi finančnemu ministrstvu. Imenovani zavodi so spadali doslej pod štiri ministrstva: finančno, trgovinsko, prometno in kmetijsko, in ni bilo nikakega tesnejšega sodelovanja in je vsak teh zavodov delal po drugih navodilih, kar pa bo za bodoče enostavneje, boljše in v dobrobit državnim koristim.

Znižanje obrestne mere Nar. banke. Narodna banka zniža s 1. februarjem obrestno mero da 5%. Lombardna mera se zniža s 7.5% na 6% in eskontna mera s 6.5% do 5%.

Svoto 30 milijonov dinarjev, ki jih bo Narodna banka prihranila na leto, naj ne odstopi svojim delničarjem niti je ni treba položiti v državno blagajno, marveč naj jo odstopi v prid narodnemu gospodarstvu. Obrestna mera Narodne banke po 6.5% spada danes med najvišje v Evropi. Tako visoka obrestna mera zelo pritiska gospodarsko delovanje v državi. Obrestna mera naj se zniža od 6.5% na 5%. Ako se ta predlog sprejme, bo minister za trgovino in industrijo znižal obrestno mero v vsej državi. Na ta način bo za narodno gospodarstvo prihranjenih ne samo 30 milijonov, temveč še večkrat po 30 milijonov. — Po govoru finančnega ministra je upravni odbor Narodne banke sklenil, da Narodna banka počeni s 1. februarjem zniža lombardno mero s 7.5% na 6%, eskontno mero pa s 6.5% na 5%.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italijansko oboroževanje. V načrtu italijanskega proračuna za poslovno dobo 1935—1936 je določenih 18 milijard lir za oboroževanje na kopnem, na morju in v zraku.

V Posaarju po nemški plebiscitni zmagi. Kakor smo že poročali v zadnji številki, so zmagali Nemci pri ljudskem glasovanju v Posaarju dne 13. januarja z več nego 90odstotno večino. Tajništvo Zveze narodov je objavilo naslednji uradni izid glasovanja: Glasovalnih upravičencev je bilo 539.542. Glasovalo je 528.704 ali 97.9%. Za Nemčijo 476.089 ali 90.08%. Za samostojno Posaarje pod mednarodnim nadzorstvom, kakor je bilo pred plebiscitom, 46.613 ali 8.87%. Za Francijo 2083 ali 0.4%. Neveljavnih glasov je bilo 901. Svet Zveze narodov je končal razpravo o plebiscitu in bode izročeno Posaarje Nemčiji dne 1. marca. Koj po zmagovitem plebiscitu je imel Hitler po radiju govor, v katerem je prožil roko Francozom v spravo in izjavil, da ne tirja Nemčija od Francije niti koščeka zemlje več. Iz Posaarja so že na pobegu oni, katerim ni za Hitlerjev narodni socializem. Mnogo beguncev se je že zateklo na Francosko. Posaarske komuniste je povabila Moskva, naj osnujejo Lžižini boljše iske prestolice posebno kolonijo, ki se bo imenovala »Rdeče Posaarje«. Skupno število vseh posaarskih beguncev ne bode presegalo števila 10.000.

V Avstriji po posaarskem plebiscitu. Po nemški zmagi v Posaarju so se vršile po Dunaju, v Gradcu in v Celovcu manifestacije avstrijskih hitlerjevcev. Politika ni bila kos, da bi bila zabranila glasno priznanje veselja nad nemško

zmago. Avstrijske čete so zasedle avstrijsko-nemško mejo, da preprečijo

demonstracije v zvezi s posaarskim glasovanjem.

1935 — evharistično leto. Sedanje leto je evharistično ne samo za Jugoslavijo, marveč tudi za Čehoslovaško. Zadnje dni meseca junija 1935, torej istočasno kakor v Ljubljani, se vrši evharistični kongres tudi v Čehoslovaški. V nedavno izdanem proglasu, ki poziva na kongres vse narodnosti, katere prebivajo na ozemlju čehoslovaške države, se izraža upanje in pričakovanje, da bo ta kongres ojačil katoliško zavest ter poglobil versko življenje v čehoslovaških krajih. Isto se mi nadejamo ter isto pričakujemo od jugoslovanskega evharističnega kongresa v Ljubljani. O pripravah za ta kongres, ki so že v teku, se je podalo poročilo v sredo, 9. januarja, na sestanku v Zagrebu, ki se je vršil pod predsedstvom krškega škofa dr. Srebrnič in ki so se ga udeležili zastopniki vseh jugoslovanskih škofij. Ti zastopniki so podali poročila o stanju evharističnega gibanja v njihovih škofijah. Ta poročila so jako tolažljiva. Preteklo leto se je vršilo v naši državi mnogo nad vse pričakovanih uspešnih škofijskih in dekanijskih evharističnih shodov. Tako se je shoda, ki se je vršil v Velikem Bečkoreku za belgrajsko nadškofijo in banaško apostolsko administraturo, udeležilo nad 50.000 katolčanov. Na mariborskem škofijskem evharističnem shodu je bilo čez 40.000 udeležencev. V Orebiču na polotoku Pelješcu se je zbralo okoli 15.000 vernikov iz dubrovniške škofije, čeprav je bil to le dekanijski shod. Z otokov Brača in Hvara se je zbralo v Vrbovski 10 tisoč evharističnih romarjev. Hrvaško Primorje se je z 9000 verniki poklonilo

evharističnemu Bogu v Drežniku. Tudi Južna Srbija ni izostala in v Letnici je bilo zbranih pred Najsvetejšim 7000 vernikov. Otok Krk je manifestiral za evharistično kraljestvo v Vrbniku s 6 tisoč verniki. In čala pa tudi Li Bosna in v Sutjeski se je zbralo na dekanijski evharistični shod 6000 katoliških Bosancev. Poleg razgovorov čisto tehničnega značaja z ozirom na organizacijo II. občega evharističnega kongresa v Ljubljani se je stalni odbor baval predvsem tudi z vprašanjem evharistične vzgoje naše mladine in udeležbo mladine na evharističnih prireditvah. Podčrtal je veliko važnost tega, da se vsa vzgoja mladine usmeri čim jače k presv. Rešnjemu Telesu.

Evharistična molitev za versko-ločene brate. Za brate, ki so ločeni od katoliške cerkve, naj so razkolniki ali krivoverci, je treba moliti, da se združijo s katoliško cerkvijo ter da bo tako izpolnjena želja Gospodova o enem hlevu in enem pastirju. Tej svrhi služi »Svetovni molitveni teden za zedinjenje ločenih kristjanov in pridobitev nekristjanov za katoliško cerkev«. Ta molitveni teden se je vršil, odnosno se vrši od 18. do 25. januarja (od praznika sv. Petra stola v Rimu do praznika spreobrnjenja sv. Pavla). »Evharistična ljudska zveza«, ki jo je ustanovil l. 1920 jezuitski pater Anton Puntigam ter ima svoj sedež na Dunaju, je pozvala svoje član in vobče kristjane, naj se udeležijo tega svetovnega molitvenega tedna. Katoličanom Jugoslavije daje sedanje evharistično leto priliko, da med namene, ki jim služi evharistični kongres v Ljubljani, uvrstijo tudi molitev za ločen krščanske brate in njihovo zedinjenje s katoliško cerkvijo.

rijo naj nam ohrani ljubi Bog v isti čisti in pri krepkem zdravju kakor danes do zlate poroke.

Šolska sestra umrla. V Slov. Bistrici je dne 15. januarja umrla v 31. letu svoje starosti ter 11 letu redovnega življenja č. šolska sestra Gema r. Albina Knez. Pogreb se je vršil dne 17. januarja. Pogreba se je udeležilo tudi 60 Šentpeterčanov, kjer je rajna bila do svoje bolezni učiteljica in upraviteljica dekliške zasebne osnovne šole, katero vodijo č. šolske sestre. Veliki dobrotlici in ljudski vzgojiteljici svetila večna luč!

Znan in spoštovan Celjan umrl. V Celju je umrl znani veleposestnik, pek in gostilničar g. Maks Janič, ki se je veliko udjestvoval v celjskem javnem življenju. Pri vseh krogih je bil priljubljen in je užival splošen ugled. Slava njegovemu spominu!

Nesreče.

Nevaren požar v Slovenski Bistrici. Dne 17. januarja je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju hotela »Beograd« v Slov. Bistrici. V neposredni bližini gorečega poslopja je bilo skladišče z 9 sodi bencina, zraven pa še veliko skladišče Stiegerjeve tovarne za bučno olje, v katerem je bilo več vagonov suhih bučnic. V veliki nevarnosti je bilo še 12 hiš. Gasilec iz Slov. Bistrice in iz Maribora gre zasluga, da je bil ogenj omejen in je pogorelo le gospodarsko poslopje in ena baraka. Škoda znaša 150.000 Din.

Konj ubil triletnega fanteka. V Apačah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je brenil konj triletnega sinčka posestnika Ivana Rajha tako močno, da je otrok podlegel poškodbi.

Dva požara v enem kraju. V Janškem vrhu pri Ptujju je zgorela na pol dovršena stavba posestnika Tomaža Drevnška, v kateri še ni nikdo stanoval. Zgorelo je vse s poljskimi pridelki v od. Istotam je uničil ogenj leseno in s slamo krito viničarijo posestnice Marije Pernat od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Pred požarom je bilo vlomljeno v klet in je zginila večja količina vina. V obeh slučajih sumijo požig.

Smrt otroka v kropu za prašiča. V Šalovcih pri Središču so kolinili pri posestnici Ani Zupanik. Na pomoč in na takozvani domači praznik sta prišla tudi zakonca Jurij in Marija Lukič, ki sta vzela seboj dveletnega sinka Frančka. Ko so imeli vsi opravek pri svi-nji, je padel fantek v za haranje prašiča pripravljeno vrelo vodo, kjer je do-bil tako hude opekline, da jim je po groznih mukah podlegel.

Podivjani bik. V Poljčanah pri Hartnerju je obdelal podivjani bik z rogovi hlapca Mihaela Gumzej tako, da mu je iztaknil eno oko in je nevarnost, da bo ob vid.

Hudo se je poškodovala v Celju pri sankanju 22letna brezposelna tkalka Marija Benaršek.

Mizarska delavnica pogorela. Na Gmajni pri Ljubljani je izbruhnil ogenj v leseni baraki, v kateri je imel svojo delavnico mizarski mojster Karl Buh. Z barako vred je zgorelo tudi orodje in znaša škoda 20.000 Din.

Osebne vesti.

Srebrna poroka. V Mariboru sta slavila srebrno poroko g. Franjo Žebot in njegova žena Marija v soboto dne 19. t. m. Še danes v krogu strogo krščansko vzgojene družine srečna jubilanta sta rojena v župniji Št. Ilj v Slov. goricah, kjer sta bila tudi poročena pred 25 leti. Že kmalu po končani ljudski šoli sta bila oba pridno na delu pri fantovskih in dekliških organizacijah in sta slovela po vseh Slovenskih goricah kot požrtvovalno delavna in neustrašena narodnjaka. Velike so zasluge obeh pri zgradbi šentiljskega Slovenskega doma, ki je bil kot branik slovenstva slovesno blagoslovljen dne 8. sept. 1910. Srebrni ženin Franc je bil poklican od predvojnih voditeljev Slovencev dne 1. februarja 1910 v uredništvo »Slovenskega gospodarja«, »Straže« in »Našega doma«, kjer je veliko pisal ter se trudil, dokler ni postal poslanec za pokoj-

nim Fr. Pišekom dne 6. januarja 1921. Kaj in v koliko korist je bilo v Mariboru in Slovenskim goricam Žebotovo poslančevanje, znajo povedati nešteti, katerim je pomagal s svojo besedo in vplivom na odločilnih mestih v Sloveniji in Beogradu. Slavljenec je bil dokaj let mariborski občinski odbornik, nemurni delavec pri okrajnem zastopu, katerega je vodil samostojno na občo zadovoljnost dve leti. Ne moremo našteti radi pomanjkanja prostora vseh slavljenčevih aslug za dobrobit slov. naroda, kateremu je in še bo posvetil svoje moči. Pri tolikih uspehih, delu, požrtvovalnosti in priznanju od vseh strani treba pom. liti, da je g. Franjo samouk z ljudskošolsko izobrazbo, tri leta se je učil kolarske obrti pri svojem stricu in na Dunaju je obiskoval kratek zadrugi tečaj za novčevanje živine. »Slovenski gospodar« si šteje v prijetno dolžnost, da iskreno čestita k srebrnemu jubileju svojemu dolgoletnemu, uspešno delavnemu in za slovensko koristi neustrašeno se borečemu uredniku! Vzor krščanskih srebrnih zakoncev g. Franja Žebota in njegovo zvesto ter skrbno krščansko ženo Ma-

Podlegla opeklina. V Dolenjem Logatcu na Kranjskem se je dogodila smrtna nesreča, koje žrtev je postala 87letna Marija Maček. Sama je prebivala v sobici in si je v sedajni hudi zimi kurila v peči, poleg katere je sedela. Iz precej zakurjene peči so švignili plameni in zajeli obleko starke. Dobila je tako hude opekline, da jim je podlegla.

Avtomobilska nesreča. Na cesti Radeče—Zidani most je vozil prodajalec kruha Trop kruh iz Rimskih toplic v Radeče. Iz nasprotne smeri je pribrzel tovorni avto radeške papirnice Piatnik. Šofer se ni mogel več prav ogniti sanem na zelo ozki cesti, je zavozil v nje in sunek je ubil na mestu konja. Voznika je vrglo raz sani, katere je težki avto čisto strl. Sreča v nesreči je, da je ušel voznik smrti. Na kraju opisane nesreče je cesta izredno ozka. Na eni strani je železniška šlampa, na drugi pa breg Save.

Razne novice.

Ena najstarejših gimnazij je v Dobrovniku v Dalmaciji. Omenjeni učni zavod bo obhajal letos 500letnico svojega obstoja.

Tri divje prašiče je ustrelil na enem mestu Ivan Parte, gozdni in lovski čuvaj začasne državne uprave razlaščenih gozdov na Rogu pri Kočevju.

Huda burja je divjala sredi minulega tedna v Liki. Vihar je bil tolikanj silovit, da je prevrnil 18 vagonov tovarnega vlaka in je bil radi sneženih zametov železniški promet nekaj časa prekinjen. O hudih in železniški promet ovirajočih zametih so tudi poročali iz Macedonije.

Obžalovanja vredni slučaji.

Nevaren vlomilec aretiran. V Trbovljah so prijeli orožniki Ivana Korošca iz Vitanja, 33letnega brezposelnega trgovskega pomočnika. Korošca so spustili lani iz kaznilnice v Stari Gradski in se je začel na svobodi preživljati z vlomi in tatvinami. Vseh zločinov ima na vesti 30 in jih je po večini tudi priznal. Stanoval je v Trbovljah, kjer je nameraval izvršiti tik pred aretacijo večjo tatvino.

Vlom v trgovino s čevlji. V Ljubljani na Sv. Petra cesti »Pri zamorcu«, trgovini s čevlji, je bilo vlomljeno od neznanca, ki je odnesel 670 Din gotovine ter 50 parov čevljev razne vrste.

★

Slovenska Krajina.

Turnišče. Ker je bilo do sv. Treh kraljev izredno lepo, so ljudje mislili, da letos zime ne bo. Pa je pridrvela s severom in snegom, da je tulilo preko ravni in mimo hiš piskalo, kot bi hotel mrzli sever pomesti vse s seboj. Po cestah so nastali snežni zameti in ustavili ves promet. Tako tudi poštni avto ni vozil tri dni, to je dne 9., 10. in 11. januarja. Ker je bil sneg odrinjen, je dne 12. t. m. začel zopet redno voziti na progi Sobota — Dobrovnik — Turnišče — D. Lendava in nazaj. — Dne 12. januarja popoldne ob treh je prišla komisija iz Lendave k nam na pregled mesarskega lokala g. F.

Ivaniča. Komisija je našla lokal v popolnoma pripravnem stanju za mesarsko obrt in dala svoje dovoljenje. Tako smo dobili končno svojo prvo mesarijo v zasebni hiši. Dosedaj sta sicer obstojali že dve mesariji, vendar pa obe kot privesek gostiln, zato je tudi razumljivo, da se ni dobilo tam vsega, kar bi človek hotel. Gospodu Ivaniču želimo veliko uspeha pri njegovih obrtih! — Dne 11. januarja se je mudil na župnišču kot gost mil. g. prošt Ivan Greif, bivši turniški provizor. Počutil se je prav dobro v krogu svojih znancev.

Strehovci. Naša vas, ki spada pod upravno občino Dobrovnik in pod župnijo Bogojno, je doživela dne 8. januarja ob polnoči zelo žalosten dogodek, katerega žrtev je postala 14letna deklica Anica Horvat. Zaloigra se je izvršila takole: Ob zimskih večerih je na kmetih navada, da luščijo bučno seme in cufajo perje. Tako so se dne 8. januarja zvečer zbrali luščarji, ki so luščili seme, ter žene in dekleta, ki so česale perje. Povabljeni sta bili k Johovim med drugimi tudi Ana Horvat in njena hčerka Anica. Kot nepovabljen je prišla tudi Bara Horvat, po domače Nemcova. Med družinami Ane Horvat in Bare Horvat je obstojal že večletni spor. Mož Ane Horvat, J. Horvat, je vodil ljubezensko razmerje z Baro Horvat in plod te nedovoljene ljubezni je bil otrok, ki je prišel na svet leta 1933. Radi tega ni bilo med J. Horvatom in ženo nikdar več miru. Spori so bili na dnevnem redu. Bara in Ana sta se očitno sovražili. Zato je omenjenega večera nastala vse obsebe vredna žaloigra. Ko so se ljudje vračali ob polnoči od Johovih domov, je naletaval sneg. Zato so se dekleta obmetavala s snegom. Med njimi Anica Horvat.

Blizu obeh domačij j Ana rekla Bari: »No, ne boš šla z mojim možem v slamo?« Tedaj pa je priletela kepa snega Bari v hrbet. Ozrla se je in ko je videla Anico v svoji bližini, se je jezno ozrla. Nenadoma se je obrnila in udarila deklico z vso silo v prsa. Deklica se je sicer nehalo prestrašila. Ko pa je naredila nekaj korakov, je nenadoma zavpila materi, ki je šla pred njo: »Jezus, mati, smeknila me je!«, ker je čutila kri po telesu. Naredila je še nekaj korakov in se zgrudila na tla nezavestna pred hišnim pragom. Ko je prišel oče iz sobe, je pobral nezavestno hčerko s tal in jo odnesel v sobo, kjer je čez pet minut izdihnila. Dne 9. januarja zjutraj so prišli dobrovniški orožniki in aretirali Baro Horvato ter odgnali na postajo v Dobromilj. Ko je popoldne prišla sodna komisija iz Lendave in se je izvedla obdukcija umorjene deklice, je bila Bara Horvat izpuščena na svobodo do sodne razprave, ko jo je sodnik dalje časa zasliševal. Dne 10. januarja je bil pogreb Anice ob ogromni udeležbi naroda iz cele bogojnske župnije. Pokojna je bila zelo pridna učenka ljudske šole in za njo žalujejo zelo mnogi. Ljudje tudi ne morejo razumeti, kako je mogla Bara Horvat z enim samim sunkom zabosti deklico v srce z majhnim žepnim nožičem, da je po presledku nekaj minut preminula.

Razprodaja drv. Dne 16. januarja se je vršila razprodaja drv pokončnega drevja v polanskem gozdu, ki je last grofice Zichy iz Beltinca. Dne 18. t. m. je pa razprodajala les šumska uprava križevačke občine v D. Lendavi v dobrovniškem logu. Kupcev je bilo razmeroma mnogo. Je pač zima in ljudje morajo kuriti v pečeh.

Priznanje podeželskim odrom.

Diletantje, ki igrajo na odrih naših prosvetnih organizacij v podeželju, žrtvujejo mnogo časa in truda, da zado- stijo svoji prosvetni nalogi ter zado- voljijo gledavce. Ne žanjejo pa povsod tistega priznanja, ki ga zaslužijo. Slabo obiskane gledališke igre, nasproto- vanje gotovih krajevno vplivnih činite- ljev, nerazumevanje v lastnih vrstah, včasih namigavanje, ki se stopnjuje do pikre obsodbe: to je plačilo, ki ga do- stajrat prejema naša za prosveto vneti mladina. In vendar je priznanje naši početovalni mladini ne samo zahtevek pravičnosti, marveč vzbuda veselja in volje do dela. To tudi posnamemo iz poročila, ki smo ga prejeli iz Gornje Radgone o tamkajšnjem oderskem de- lovanju. V tem poročilu se med dru-

gim pravi: »Ni dolgo tega, kar nam je v mični spevoigri pela »Darinka«, pa smo imeli priliko kmalu sočuvstvovati z »Mlado Bredo«. Kar trikrat so prišli divji Turki po mlado Bredo: 23., 26. in 30. decembra in vsakokrat je bila dvo- rana nabito polna. Turki so svojo vlo- go prav dobro rešili. Breda je igrala z globokim čuvstvom in doživeto, da so stopile občinstvu solze v oči, k čemur je pripomogel njen čist in nežen glasek. Na čelu Turkov je bil mladi Turek Ha- med, ki je snubil Bredo; njegov nastop in glas smo vsi kar občudovali. Prav veliko je pripomogla k lepi zunanosti igre in k pestremu in živahnemu na- stopu posameznih oseb lepo prikrojena obleka, ki je zares pristno »dišala« po Turkih. Hvala osebam, ki so nam tako imenitno oblekle Turke! Pač škoda, da imamo za kmetijske igralce v podeželju tako malo priznanja za njih delo in trud; priznanje je zanje vir veselja in ojačenje volje za delo. Koliko lepega in umetniškega se skriva po vaseh — in mi bi šli brez pohvale mimo njih!? — Pogumno naprejk!

Srebrno poroko sta obhajala dne 19. I. Marija in Franjo Žebot.

Ljutomer. Ali veste, kaj vam pripravlja naš katoliški oder za predpust? Veselo komedijo Antona Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženi.« To bo veselja in smeha. Na svečnico 2. in 3. februarja jo vprizorimo. Več povemo prihodnjič. Vse vloge so v rokah naših najboljših igralcev. Tudi naš priznani humorist g. Žnidarič nastopi. Vlogo barona bo igral brat Korošec, naš poznani igralec, ki se je pravkar vrnil od vojakov.

Ljutomer. To nedeljo dne 20. januarja je naše prosvetno društvo Ljudska čitalnica imelo v Katoliškem domu svoj drugi letni občni zbor, na katerem je dosedanji odbor predložil bilanco svojega enoletnega prosvetnega dela. Občnega zbora se je udeležilo okoli 200 članov. O nalogah katoliške ljudske prosvete je govoril g. profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Izvoljen je bil novi odbor. Podrobnejše poročilo o prosvetnem delovanju ljutomerske mladine prinesemo prihodnjič.

Št. Ilj pri Velenju. V nedeljo dne 27. januarja, ob 15. uri, priredijo igralci naših vrlih gasilcev v prostorih tukajšnje osnovne šole 4-dejanski igrokaz Ksaverija Andrejeva »Zaklad«. Ker se obeta, da bo prireditev zelo zanimiva, so vsi domači in sosedje prav iskreno povabljeni!

Naročajte naše liste, ki jih tiska Tiskarna sv. Cirila:

»Slovenski gospodar«
»Naš dom«
»Nedelja«
»Glasnik presvetega Srca Jezusovega«
»Rafael«.

Bolgarski kralj v krogu svoje družine.

Remšnik. Naš obmejni kraj ječi pod gospodarsko stisko, tudi deca že občuti njeno težo. Zato so bili tem radostneje sprejeti darovi, ki so jih naklonili razni dobrotniki naši šoli kot božični dar. Na prvem mestu zaslužita zahvalo banska uprava ter Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Tudi domači krajevni šolski odbor je donesel gmotno žrtev 1000 Din. Tudi čisti donos šolske prireditve je bil skromen a vendar dobrodošel prispevek. Vsem dobrotnikom naše revne dece iskrena hvala ter zahvala mladih src.

Zgornja Sv. Kungota. Naša narodna šola je priredila dne 14. januarja božičnico za revno šolsko mladino. Obdarovanih je bilo 139 revnih šolskih otrok z različnim blagom, božič-

30 let župnikuje v Zavodnjem gospod. župnik Janez Rožman.

nim kruhom pa vsa šola. Skupna vrednost vsega znaša nad 3000 Din. Za to človekoljubno prireditev gre iskrena zahvala: banski upravi, družbi sv. Cirila in Metoda, trgovcu g. Josipu Senekoviču, trgovki gđ. Anici Leber, tvornici »Zlatorog«, vsem p. n. vaščanom za denarne

Predsednik posaarske glasovalne komisije Rodhe odvarja štetje glasov.

Žične ovire, kakor jih vidimo na sliki, so potegnili Francozi, da bi se ohranili navala beguncev iz Posarja.

prispevke in g. pekovskemu mojstru Rudolfu Smonigu. Bog plačaj vsem stotero! Tudi našemu cenjenemu učitelstvu!

Sv. Anton v Slov. goricah. Že je minulo več kot pol meseca, odkar je šlo v zaton staro leto, z njim pa tudi razni dogodki, kateri bodo ostali pri nas samo le še v spominu. Novo leto spet drvi z naglico naprej, ž njim pa se pred nami porajajo nove, in vendar tudi stare dolžnosti. Ena teh dolžnosti bi bila: širjenje katoliškega tiska. Res je in priznati nam mora vsakdo, da živimo v najtežji denarni krizi, pa vendar, ako se zamislimo v koristi in potrebo krščanskih knjig in časopisov, zlasti še v današnjih kritičnih časih, bo pač vsaka katoliška misleča družina zmogla toliko, da ostane naročena vsaj na eden katoliški časopis. Zato naj vsak zaveden antonjevski gospodar obnovi naročnino za našega starega in najzvestejšega prijatelja »Slovenskega gospodarja«. Poskrbite pa tudi, da si ga naročijo vaši sosede ter znanci, kateri še ga do sedaj niso imeli, da bo tako v novem letu res v vsaki hiši antonjevske fare stalen gost. Posebej pa se naši mladini priporoča glasilo slovenske mladine »Naš dom«, kateri je res najcenejši mladinski list, saj stane mesečno samo 1 Din, letno 12 Din. Zlasti naši starši bi morali skrbeti, da bo njihova doraščajoča mladina naročena na ta res popolnoma mladinski list; to je tem večje važnosti v današnjih časih, ko je mladini težko najti dobre družbe in pa ko starši mnogokrat nimajo prilike poiskati svojim sinovom ter hčeram pošteno tovarišijo. Antonjevski fantje in dekleta, korajžno agitirajmo za naš mladinski list »Naš dom«! Kdor si ga hoče naročiti, se lahko oglasi vsako nedeljo in praznik tekom januarja in februarja po rani sv. maši in pred popoldanskimi večericami v čitalnični sobi v Cerkvenem domu, kjer dobi eno številko na ogled. Sporoča se tudi vsem naročnikom »Slovenskega gospodarja«, kateri ne znajo napisati položnice ali pa nimajo pri rokah črnila (ker položnica mora biti pisana s črnolom), naj ob istem času pride v čitalnično sobo, kjer se mu bo drage volje ustreglo. — Še nekaj! Naša cerkvena knjižnica že precej časa posluje in ima sedaj okrog 500 različnih knjig. Kdor si ne more naročiti kakšnega katoliškega lista, se lahko za malenkostno od-

škodnino (5 Din letno) posluži naše knjižnice. Zlasti staršem se priporoča, da svoji mladini tem potom preskrbijo dobro čtivo. Zavedajte se, da ste pred Bogom odgovorni tudi za to, kakšno čtivo ima vaša mladina, ker tisk je ona velesila, čigar vplivu posebno mladina najprej podleže. Zato, Antonjevčani, na delo za okrepitev in utrditev prave srčne izobrazbe naše mladine potom katoliškega čtiva!

Sv. Barbara v Slov. goricah. V Spodnji Koreni pri novi cesti je zatisnila svoje oči mlada žena in posestnica Rozika Vogrin, stara šele 29 let. Bila je žrtev materinstva. O njeni priljubljenosti je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo obilo ljudstva. Rajna Rozika je bila vesele narave, rada je pela ter se šaljila. Zapušča malega triletnega sinka, globoko potrtega moža, mater ter sestre in brata. Vsem naše najgloblje sožalje! — Niso še utihnili zvonovi za rajno Roziko, ko so pričeli zvoniti drugi ženi Liziki Nežman, rojeni Orešec, posestnici v Jablanah, ki je tudi postala žrtev materinstva in zastrupljenja krvi, stara šele 32 let. Rajnica se je ob lanskem pustu omožila iz lepe martinske župnije k nam. Takrat pač ni slutila, da se bo vračala čez leto na svoji zadnji poti nazaj v svojo rojstno župnijo. Želela pa je, da počiva na martinskem mirodvoru. Orešec-Mulečevi rodbini naše iskreno sožalje! — Poživili smo zopet tukajšnjo Kmetijsko podružnico. Prišel se je v šoli kmetijski tečaj, katerega smo si že davno želeli; želimo čim večjega obiska in obilo koristi našim možem in fantom od njega. — Treba bo obnoviti naročnino za naše časopise, zlasti še za »Slovenskega gospodarja« in za Mohorjeve knjige. Vzajemna zavarovalnica nam je poslala lepe koledarje, zato ji bomo pač poverili vse vrste zavarovanja. Podružnica jeruzalemskega osla hira vsled mraza. Grede njeni člani raje v cerkev, kjer je vsekakor bolj toplo. Bliža se že pust, pa se nihče ne oglasi za kandidata v zakonski jarem. Tega je kriva kriza, ki razsaja po naših hišah.

Gornja Radgona. Tukajšnje godbeno društvo »Mura« je imelo v nedeljo dne 6. januarja svoj letni občni zbor. Kapelniško mesto je prevzel domačin gospod Fr. Grand. Društvo bo proslavilo letos dne 4. avgusta desetletnico svojega obstoja v zvezi z veliko tombolo, ka-

tere čisti dobiček se bo uporabil za nabavo novih instrumentov, katere društvo nujno potrebuje. Nadalje se namerava društvo korporativno udeležiti letošnjega evharističnega kongresa v Ljubljani. Za Velikonoč bo pa naštudiralo instrumentalno sv. mašo od Haydna. — Na novega leta dan smo pokopali mater tukajšnjega organista Katarino Vučko. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica ljudi. Ob odprtem grobu se je poslovil v lepih besedah bogoslovec g. Lojze Kovačič. Mešan zbor ji je zapel »Nad zvezdami« in moški zbor »Blagor mu«. Naj počiva v miru!

Stavešinci. Dne 11. t. m. nam je zakrila zemlja 65letnega Jožefa Polak. Za njim ne žaluje samo draga mu ženka in otroci, ampak tudi njegovi sosedi, mnogi prijatelji in znanci. Po poklicu je rajni bil krojač ter je svoje delo izvrševal zelo marljivo, vestno in za malo plačo, zato ga bodo udožnejši sloji težko pogrešali. Bil je nad vse miroljubnega značaja in šaljive narave. Še v minulem letu se je proti dopisniku izrazil, da je že dodeljen k »marškompaniji«, spominjajoč in zavedajoč se, da bo treba kmalu prebiti bojno črto med totranskim življenjem in večnostjo. Dragi Jožef, ker si bil opremljen za ta nevarni boj z najboljšimi sredstvi, trdno upamo, da si do-

Najmanjši pritlikavec se je mudil leta 1837 v Parizu. Bil je 70 cm visoki Matija Gallia. Iz Pariza se je podal kot izboren goslar na potovanje po Italiji in Nemčiji. Dobro je govoril nemški in so ga slavili kot umetnika na gosli v Berlinu ter v Monakovem. Pozneje je poročil 80 cm visoko Rožo Pačovani iz Benetk.

Zanka iz žice in debel kos leda.

Če ovijemo krog debelega kosa ledu žično zanko in privežemo na spodnjem koncu utež, se led raztopi radi teže, a zgoraj zopet zamrzne. Na ta način prereže zanka led, vtež pade na tla in kos ledu ostane vendar cel.

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

V Vinkovi odsotnosti se je pripeljal h Katiču imovit živinski prekupec in krčmar Grga Pasarič iz Stenjevecu blizu Zagreba. S Katičem sta bila dobra znanca, da — prijatelja radi skupnih trgovskih poslov. Katič se je redno oglašil na povratku iz Zagreba v gostilni pri Pasariču, katerega so nazivali vsi Stenjevecani »naš kum«.

Grga je že bil večkrat Katičev gost, saj je kupoval z njegovim posredovanjem štajerska vina, ki so prijala zagorskim grlom bolj nego hrvaška vinska plehkoba.

Grga Pasarič je bil mož 40 let, postaven, mustasu. Gledal je neodkrito, potmuljeno in težko je bilo uganiti: če se šali, ali so njegove besede istina. Spločast, bahavega obnašanja in neprijetno kričavega glasu ugled je užival, bil je na glasu bogataša in ti so bili po zagorskih selih tudi v starejših časih bolj redke

3 prikazni. Poznali so ga štajerski in hrvaški živinorejci s sejmov, kjer je kupoval na veliko in tudi pri likofih ni bil umazanec. Poleg živine je barantal z vinom in zalagal zagorske krčmarje s štajersko kapljo. Nikomur ni bil dolžan, plačeval je kupljeno blago in takemu stricu nikdo ne hodi s poti.

Tokrat je bil Pasarič posebno židane volje. Za gospodinjo je imel cele koše najglasnejšega priznanja ter pohvale, Veroniki se je nasmihal, jo pogledoval razigrano in če je le bilo mogoče, se je dotaknil in menil na glas, kolika sreča zanj, da mu streže devojka vseh devojk, kakor ji ni para po celem Zagorju.

Pasariču se ni prav nič mudilo domov. Povabilu na prenočitev se je odzval rad. Par ur čez polnoč sta kramljala z gospodarjem in mati Katička si niso obe-tali od teh dolgoveznih pomenkov ničesar dobrega.

Kričavi gost se je odpeljal šele drugo predpoldne in koj po odhodu je zvedela gospodinja, da sta v noči zbarantala z možem za Veroniko.

Vest o oblubi Veronike Grgi, matere ni presenčila, pač pa presunila do ihtečih solz, katere je prikrila pred možem, ki ni trpel ugovorov ter pomislekov in še najmanj pa od ženske strani.

spel srečno do cilja zmage in venca slave. Bodi Ti zemljica lahka! Preostalim najgloblje sožalje!

Ljutomer. Naša župnija namerava postaviti našim fantom, ki so padli v vojni, skromen spomenik. V ta namen se je osnoval poseben odbor. Glede oblike in kraja spomenika še ni končnega sklepa. V mestu ni primerne prostora, za večji spomenik ne bo sredstev, na pokopališču ali kje v bližini cerkve bi bil še menda najprikladnejši prostor. O tem bo odločal poseben odbor. Sedaj prosi odbor, da njegovi domači vsakega vojaka, ki je padel v svetovni vojni, prijavijo župnijskemu uradu, da bomo najprej ugotovili imena in število padlih iz naše župnije. Ako ne bo sredstev za spomenik, se bodo na marmorne plošče vklešala samo imena padlih. Te plošče bodo vzdane na pokopališču ali v bližini cerkve. Tako bodo tudi padli vojaki iz naše župnije prišli do skromnega spomina. — Naše mestno pokopališče namerava naša mestna občina letos preurediti. Naredila in nasula se bodo nova pota. Je res že potrebno.

Fram. Umrl je na Požegu dne 19. januarja Franc Klavž v 74. letu. Bil je dober oče, značajan in skrben gospodar, od začetka v načelstvu Kmečke hranilnice in od mladosti naročnik »Slovenskega gospodarja«. Naj počiva v miru, sožalje potrdi družini in sorodnikom! — Boštjan Štern, kovač v Framu, enako soustanovitelj in član Kmečke hranilnice, je v petek dopolnil 70. leto svoje starosti. Naj Bog ohrani neustrašenega in včasih tudi šaljivega moža še mnogo let njegovi družini in v vrstah čitateljev »Slovenskega gospodarja« in drugih dobrih listov.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. (Zaslužna vzgojiteljica.) Že več let smo se starši šolarjev bali, da naši mali izgube odlično učiteljico; zdaj se ta bojazen spolnjuje in vidimo, da se gđ. Marija Osenjakova ne bo več vrnila v šolo, kateri je posvetila polnih 38 let in je samo na naši domači šoli delovala celih 25 let. Dolgo dobo je ravno najmanjše ona uvajala v šolsko življenje; in ker ni samo otroke učila šolskih predmetov, ampak jih je zlasti tudi lepo vzgajala ter deco kar mimogrede uvajala v versko življenje, zato so vsi skrbni starši bili veseli, ko so svoje malčke njej izročali. Moč

za vse veliko potrpljenje, ki ga je potrebovala na cente v tej dolgi dobi, pa je zajemala pri samem božjem Vzgojitelju in Prijatelju otrok v najsvetejšem Zakramentu, kjer je bil tudi njen najljubši prostor izven šole. Zdaj ko je že en cel rod šel skozi njene materinsko dobrotno roko, se pač spodobi, da se ji tu javno zahvalimo za ves njen veliki vzgojni trud in mnoge neprijetnosti, ki so bile s tem zvezane, v prid naši deci. Dal ji Bog še dolgo uživati zasluženi pokoj, potem pa prelepo plačilo v nebesih! Ne moremo pa zamolčati, kako nas je užalostilo, ko smo izvedeli, da so jo sedanji mogočnjaki v šolskem odboru naravnost ven vrgli iz njenega stanovanja, kakor kako pritepeno ciganko. Čudne pojave o dostojnosti in hvaležnosti spričuje to ravnanje. Naj bo gospodična prepričana, da je vse njene dobre šolarje in starše tako ravnanje bolelo, ter jo zato še bolj cenijo in ljubijo.

Medvece pri Majšperku. Znana je tovarna strojil Hamre pri Majšperku, čije lastnik je rojak iz čehoslovaške republike. Veleposlovni gospod tovarnar je kot božično darilo za revne otroke šolskemu vodstvu v Majšperku poklonil 1000 Din, vsak tovarniški delavec pa je prejel kot božično darilo 100 Din. Najlepša zahvala gospodu tovarnarju! — Naša medvečka dekleta in fantje iz Sesterž, namreč mešani cerkveni pevski zbor, se je dobro odrežal: tako gre glas po majšperški fari. Ko je prvič nastopil na koru v nedeljo dne 13. januarja pri rani službi božji in ob 10. uri, je tako lepo zapel, da bi človek samo poslušal. V tem oziru gre pohvalno priznanje gospodu organistu v Majšpergu, ki je ta mladi cerkveni pevski zbor organiziral in izvežbal. Upamo, da bo ta pevski zbor lepo napredoval ter ostal zvest svojemu smotru.

Ptujska gora. Smrt nam je pokosila gospo Marinič iz Bolečke vasi, pridno in skrbno gospodinjo. Zapustila je v tej solzni dolini moža Franca in edino hčerko Pavliko. Ona se je pa preselila k ljubemu Bogu, da prejme plačilo za ves svoj trud. Upamo, da uživa boljše veselje, kakor v tej solzni dolini. Kljub slabemu vremenu jo je spremljala velika množica ljudi na njeni zadnji poti. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. organista Janka Mohorko lepe žalostinke pokojni v slovo. Komaj so gorski

zvonovi zapeli pesem rajni Mariničevi, že pride druga novica, da je izdihnil svojo blago dušo Anton Znidar, kovač v Doklecih. Zapustil je globoko žalujočo ženo Marijo. Ker v tretje gre rado, je še izdihnil svojo dušo mali fantek Tonček Arbejter. Dolgo že ni bilo v naši župniji tega slučaja, da bi bili kar naenkrat trije mrličji. Zato pa imejmo vsak dan pred očmi smrt, ker ne vemo ne ure in ne dneva!

Lahonci. Tukaj je umrla dne 5. januarja gospa Ana Prašiček v starosti 77 let. Pokojna je bila žena stare korenine, kakoršnih je sedaj že malo. Bila je izkušena svetovalka v marsikateri sitni zadevi, dovolj naobražena in dolgoletna naročnica »Slovenskega gospodarja«. V življenju je pretrpela več hudega kot dobrega, toda vse je prenašala z vdanostjo v voljo božjo. Zadnji čas je bolela na vodenici in naduhi. Tudi na njej se je izpolnil stari pregovor, ki pravi, da naduha spravi človeka od kruha. Hude bolečine je dobra žena trpela s čudovito potrpežljivostjo. Pokojnica je bila v času bolezni večkrat previdena s sv. zakramenti. Vdana v voljo božjo se je bolnica iz ormoške bolnišnice, kjer je iskala pomoči, vrnila domov, kjer je, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb se je vršil dne 8. januarja ob številni udeležbi znancev in prijateljev, ki so jo kljub slabemu vremenu v obilnem številu spremili na zadnji poti. Blagi pokojnici naj sveti večna luč, žalujočo hčerko in njenega dobrega moža pa naj tolaži zvest, da se bomo enkrat vsi združili v srečnem večnem življenju!

Polenšak pri Ptuj. Snega in zime nam je ljuba narava podarila dovolj. — Prva v tem letu je odšla po boljše plačilo 77 let stara žena Marija Brumen iz Žamenje. Zadnji petek smo jo spremljali tja na kraj večnega miru, kamor so usmerjeni koraki nas vseh, ki še tu na tem bornem svetu garamo, od vseh strani stiskani od te prešmentane krize. — Kljub našim težkim časom lahko pošljemo v svet veselo predpustno radio-poročilo, da imamo na oklicih že tri mlade in brhke parčke. Sosedni dopisnik iz Cvetkovec je morda mislil, da Polenšani nimamo zadosti zakonaželjnih kandidatov, pa nas je zato povabil na ogled. O joj, pa še koliko jih imamo! Še njemu bi, ako je neoženjen, eno odstopili, prav fletno in veselo.

Matere so za presojo bodočnosti otrok mnogo — mnogo bolj dalekovidne nego očetje, kateri jemljejo življenske poklice bolj iz praktične ter udobne strani. Pasarič Katički ni bil po godu, sama ni znala zakaj. Nekaj nevidnega jo je odvrčalo, da — odbijalo od njega in takemu odvrtnemu srčnemu pojavu ni bilo pripisovati nič dobrega.

Vinko se niti zdaleč ni mogel primerjati z imanjem ter ugledom Stenjevčana, vendar bi mu bila zaupala mati edinko brez najmanjšega pomisleka ter ugovora.

Potoke solz je tiščala iz dobre matere negotovost: Kak in kako dalekosežen udarec bo strašna očetova barantija z usodo otroka za Veroniko ter Vinka?

Materina dolžnost ji je narekovala, da vsaj namigne hčerki, komu je bil namenjen Pasaričev obisk. Nekaj jo je tiščalo za grlo, da je imela le solze brez — besed. Odlasala je z nad vse mučno, za njo grozno zadevo, upajoč na kak nenavaden preokret, katerega ji bo mogoče naklonila njena tolažnica svetogorska Mati božja.

Po sklenjeni kupčiji si je žvižgal Vinko radostno preko Sotle proti Kraljevcu, hoteč stopiti smelo pred

gazdo Katiča in mu dokazati črno na belem kupljeno Lipšinetovo posest.

Na povratu je srečal dobrega znanca Majdakevega Johana, ki se je vračal iz Zagreba, kamor je nosil kosti, nazaj na Bizeljsko.

Majdak je bil po krajih od Bizeljskega do Zagreba pol stoletja nekaj deseti brat. Povsod doma, nikjer stalno, pameten in prismojen, resen in šaljiv, delaven ter len. Nekaj časa je pomagal z vso pridnostjo pri kaki hiši pri vsakem delu, kar naenkrat ga je nekaj ugriznilo, vrečo na ramo in hajdi nabirat kosti za Zagreb. Za kostno smrdljivo ropotijo je skupil le malenkost, ki pa je bila po lastnem povdanku njegov življenski poklic. Včasih je zbral po več težkih vreč kosti, jih oprtal preko ram in jih vlekel liki močan osel v teži do 100 kg peš v Zagreb. Mudilo se mu ni s tovorom in je bilo vseeno, kedaj je bil z robo na cilju.

Majdaka ne smemo prištevati med nadležne berače. Ne! Njemu je vsakdo rad postregel brez prošenj in moledovanj v nadi, da bo od dobričine zvedel kako novico, kaj posebno zanimivega od te ali one hiše, ali mu bo zaupal kako naročilo za Zagreb ali kak drug kraj.

Opisani postopek igra eno najbolj važnih vlog pri tvorbi ledenikov.

Največja godbena prireditelj

minulega stoletja je bil 7. nov. 1836 koncert v cesarski zimski jahalni šoli na Dunaju. Pri izvajanju oratorija »Paulus« je sodelovalo 1000 umetnikov. Izven solistov 700 kornih pevcev, 118 goslačev, 48 godbenikov na brač in 41 čelistov.

Človeška velikost in kenjska žima.

V Severni Ameriki v Illinois živi 16leten fant, ki je visok 2.4 m. V Kentuky kažejo konja, kojega rep je dolg 5.8 in griva 3.66 m.

Pa tudi mi bi naše fante tja dol na ogleda poslali, če bi le vedeli, da so Cvetkovske jako pe-tične.

Studenice pri Poljčanah. Umrl je dne 10. t. m. Franc Rutnik, prevzitar v Brezju, v starosti 74 let. Ker je bil rajni Franc okoli 40 let za t naročnik »Slovenskega gospodarja« mu poklonimo nekaj vrst v spomin. Rajni je bil v mladosti uslužben pri veletrgovcu g. Stigerju v Slov. Bistrici 12 let, kjer si je toliko prihranil, da je s pomočjo svoje še sedaj živeče žene, s katero se je poročil leta 1898, kupil malo posestvo z gostilno v Globokem v naši župniji. Bil je vesten gostilničar, ki ni trpel v svoji gostilni nobenih nerednosti. Vsestransko izobražen, preprost v svojem življenju, z vsakim vljuden, globoko veren, mož molitve, se ni uklonil v hudih političnih bojih v predvojnih časih, ko se je razlivala povodenj štajerčijanstva iz Ptujja po naši lepi Dravinjski dolini. Bil je kremenitega značaja ter stal neomajno kot skala. Tik pred vojno je posestvo z gostilno prodal ter kupil večje posestvo v Brezju, kjer ga je spremljal očitno božji blagoslov. Ker vsled bolezni, odnosno slabosti nista več mogla obdelovati svojega posestva, sta na željo hčerke Kristine in njenega moža lani v jeseni prodala posestvo ter se preselila na njuni kmečki dom v Krišečo vas. Stara bolezen ga je že v božiču vrgla na bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Previden z zakramenti za umirajoče je popolno vdan v voljo božjo dne 10. januarja mirno v Gospodu zaspal. Naj počiva v miru! Preostalim naše sožalje!

Slivnica pri Celju. V Slivnici je na Kraljevo ob treh zjutraj umrl, previden s sv. zakramenti za umirajoče, gospod Joško Krajnc, trgovec, posestnik in predsednik gasilske čete v Slivnici. S pokojnikom je legel v grob mož poln visokega stremljenja. Kot trgovec vesten in pošten, izboren kmetovalec, ki je imel posebno veselje z izboljšanjem travnikov. Kljub veliki zaposlenosti je veliko delal pri in po ustanovitvi gasilskega društva. Prva skrb mu je bila, da si društvo nabavi brizgalno in gledališki oder, kar se je doseglo v teku dveh let. Ni miroval, dokler ni bil izvršen njegov nadaljnji načrt: nabavitev gasilskega voza; ob proslavi petletnega obstoja čete je bil blagoslovljen gasilski voz dne 2. septembra 1934.

Njegov končni načrt je bil gasilski dom, a v sredi nade ga je zadela smrtna kosa, ki ne pozna razlike. Kako zelo priljubljen je bil umrli Joško Krajnc, se je najbolje videlo ob njegovi smrti. Pogreb se je vršil v torek dne 8. t. m. na farno pokopališče na Teharje, kjer je bil pokojni rojen. Pred hišo žalosti sta opravila molitve za rajne g. župnik Jakob Rabuza in g. profesor Anton Polutnik. Krsto so prenesli na gasilski voz, pred katerim se je v imenu čete poslovil tovariš poveljnik Franc Lesjak. Pokojnikove zasluge za gasilstvo je orisal tovariš Drobne, poveljnik šmarske gasilske župe. Gasilski pevski zbor je zapel žalostinko »Spomladi vse se veseli«. Nato je krenil sprevod na zadnjo pot iz Slivnice preko št. Jurija na Teharje, kjer je daroval v župni cerkvi sveto mašo za pokojnika g. Vesenjaka, župnik teharski. Ob grobu se je izvršil običajni poslednji pozdrav; ob turobnem glasu trombe se je zasolžil marsikatero oko. Slavni teharski pevci so zapeli v cerkvi »Vigred se povrne«, na grobu pa »Blagor mu«. Ti, dragi tovariš Joško, spavaš v svoji rodni zemlji, Tvoje započeto delo pa ne bo zaspalo! To Ti obljubljam Tvoji zvesti tovariši slivniški gasilci.

Tinska gora pri Zibiki. Številni božjepotniki, sejmarji in izletniki, prijatelji sloveče Matere božje na Tinski gori, sprejmite žalostno vest o smrti splošno znanega gostilničarja Štrenkelj Štefana, ki je dne 16. t. m. v 79. letu svojega življenja umrl na pljučnici. Po kratki bolezni je mirno zaspal v Gospodu. Žalujočo vdovo in hčerko edinko naj tolaži predobra sosedka Marija Tinska!

Sv. Ema. Nedelja sv. Treh kraljev nam je nepričakovano pripeljala zimo. Mesec januar je pač najpripravnejši čas za zimo, da si zemlja odpočije, da bo rodovitnejša za naprej. Mislili so nekateri, da ne bo nič zime ter se bo takoj spomlad začela, ker je že ponekod začelo poganjati popje; dren je že cvetel, leskovina je že imela povsod puranove nosove, mačkovina je imela že mačice vse zunaj iz popkov. Čudna prikazen v decembru in v januarju. Podeli nam ljubi Bog v letu 1935 svoj blagoslov za srečno dobro letino. — Na praznik sv. Treh kraljev, popoldne po večernicah, je naša Marijina družba vprizorila šaljivo igro služkinj, katera je vrlo dobro izpadla. Na-

Samo še nekaj dni!

Samo še nekaj dni, to je do 31. januarja 1935, imate čas, da se vas vpiše v seznam zavarovancev »Slovenskega gospodarja« za leto 1935, zato plačajte celoletno naročnino, kateri tega še niste storili, vsaj na zadnji dan 31. januarja 1935. Lansko leto jih je precejšnje število zamudilo, niso bili zavarovani in ker se je treba strogo pravilnika držati, niso prejeli zavarovalnine.

V slučaju, da nimate položnice, jo dobite na vsaki pošti. Po položnice pisati ne bo več časa. Ako na kakí pošti nimajo splošnih položnic, nar. to javite, ker jih morajo po predpisih imeti. Nakažete pa lahko tudi le nakaznici. Na vsak način pa vsaj do 31. januarja 1935. Kdor bo dal na pošto dne 1. februarja 1935, ne bo več upoštevan pri zavarovanju.

Naroča pa se »Slovenski gospodar« lahko vse leto in vsak dan. To povemo posebno onim, ki trenutno sedaj nimajo sredstev, pa bodo iste dobili tekom meseca ali dva.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« znaša: letno 32 Din, polletno 16 Din, četrletno 9 Din, naroča se na naslov:

**Uprava »Slovenskega gospodarja«
Maribor, Korška cesta 5.**

ša dekleta nočejo nazadovati za drugimi župnijami. Šentemska dekleta, naprej po začrtani poti!

Svetine nad Celjem. Na Novega leta dan je tul; zatisnil svoje trudne oči k večnemu po-

Velikomestni časopis, ki izhaja v 250 tisoč izvodih, rabi 1,170.000 metrov papirja.

Bogastvo angleških kraljev.

Angleški kralj Karol I. je posedal stre-mena na sedlu, ki sta bila posuta z 421 dijamanti. — Rokavični gumbi Henrika II. so bili okrašeni z 12 rubini in 52 velikimi biseri.

Stebričarja.

Sirec (v Palestini) Simeon je postal znamenit, ker je prebil 36 let svojega življenja na stebri, ki je bil prvotno visok 4 m, pozneje so ga dvignili na 24 m. Simeon je dobil mnogo posnemovalcev v sveti deželi, katere so ime-

Johan je imel budne oči, odprta ušesa, je videl ter čul, česar drugi niso in je znal ustvarjati sodbe ter svarila, ki so dobrim znancem le koristila in nikoli škodovala!

Majdak je bil v istini mehkega in obenem zamerljivega srca. Ni znal odpustiti, če se mu je kedo zameril, četudi ni znal kedaj ter s čim. Imel je nekaj prirojen čut za hudobneže, katerih se je ogibal, ali tudi bičal njih notranjo zlobo javno drugim v poduk ter svarilo.

Rojen je bil v vasi Moravče pri Kraljevcu na Hrvaškem. Rajši se je potikal in zadrževal med Slovenci nego med zagorskimi rojaki. Na zunaj je bil majhne, koščene postave, kateri niso škodovala nobene vremenske neprilike, bolezni itd.

Dobričina Johan je poznal staro in mlado od Bizeljskega do Zagreba in to tako istinito, da se je vsakdo lahko zanesel na sodbo o tej ali oni osebi.

Ljudem, kakor je bil Majdak, so pravili »vojčas po spodnjih krajih: prihajači. Prišel je k hiši, kadar se mu je zdelo in jo je ravnotako tudi zapustil. Je pač prihajal in odhajal po svoji dragi volji in radi tega je bil prihajač, zadovoljen za opravljeno delo s

prehrano in nočiščem kje na senu ali v listnjaku. Prihajači so bili dobrodošli in nikdo jim ni zapiral vrat pred nosom.

S par stavki le nanizano opisani prihajač je srečal Vinka in se je nalašč zaletel vanj, da ga je predramil iz ponosnega zvižganja in zadovolja radi komaj kupljene posesti.

Iz jajca zlezli posestnik se je hotel pošaliti z Johanom in mu zaupati novico o kupu Lipsinetovega doma. Majdak ga je pogledal tako srdito, da sta ga minila na mah dobra volja in baharija.

Prihajač je premeril mladca od pet do temena, mu zažugal s kazalcem in izrekel za Vinka zašetonetno svarilo: »Dečko, čuvaj se Pasariča iz Stenjevca!«

Po teh besedah je dedec odšel naprej rez nadaljnega pojasnila, kakor bi mu bil sicer k srcu prirasli mladenič deveta briga.

Pred trenutno presrečnega Lapuha so povsem zmedle Johanove besede. Minula ga je vsa radost v trdnem prepričanju, da je Majdak nekaj zvohal, česar se naj ogiblje in kar mu bo škodilo, če ne bo čuječe na straž preda bližajočo se ter zaenkrat nevarno po-

Kedaj in komu bomo ustavili list?

V kratkem bomo ustavili list vsem onim naročnikom, ki niso nobene naročnine za leto 1935 vplačali, pa tudi niso nič javili, da naj se jih počaka na plačilo. To ustavljanje lista se bo začelo takoj po koncu meseca januarja. Kdor sedaj res ne more vplačati, pa bi rad list obdržal, naj na kartici sporoči, da ga naj počakamo za naročnino. Kdor pa more, pa naj pošlje vsaj nekaj naročnine. »Slovenskega gospodarja« naročnina znaša letno 32 Din, polletno 16 Din, četrtletno 9 Din.

Čitku znamenit mož: Franc Zimšek, po domače Miklavž. Mnogoštevilni romarji in turisti, ki tako radi prihajajo na Svetino, se dobro spominjajo čedne bele hiše, ki stoji ob glavni cesti iz Celja na Svetino, 10 minut od cerkve. To je Zimšekov dom, v katerem je sedaj rajni gospodar vladal tako m. dro, skrbno in vzgledno, da ga je vsak moral spoštovati. Zapušča žalujočo ženo in deset pridnih otrok. Mnogobrojni pogrebni spreved dne 3. januarja je pokazal, kako spoštovan in priljubljen je bil F. Zimšek. Prihiti so v velikem številu Teharčani s gg. župnikom in županom na čelu, da kot občinski odborniki skažejo zadnjo čast svojemu tovarišu. Domači gospod župnik je rajnemu ob odprtem grobu spregovoril pridno slovo. Vrli slovenski krščanski mož: počivaj v miru!

Marija Gradec pri Laškem. Volilni imenik, kateri se je na občini sestavil pretečeno jesen, izkazuje 951 volilcev in sicer volišče I v Mariji Gradcu 708 in volišče II v Reki 243. Stalno se zadnja leta opaža, da raste število volilcev, to pa posebno vsled tega, ker kmetski fantje ostajajo v večji meri doma, kot so pred

vojno, ko je bil svet odprt za izseljevanje. Ker bomo med letom večkrat poročali v »Slovenskem gospodarju« o našem občinskem gospodarstvu in drugih javnih zadevah, naj kmetje in obrtniki ne pozabijo obnoviti naročnino. Naše geslo je: Vsaka hiša naj ima svojega »Slovenskega gospodarja«!

Sv. Rupert nad Laškim. Znana kriza tudi nas grize od vseh strani, a vendar še živimo in smo se v pretečenem letu gibali, kakor sledi: V solzno dolino naših hribovitih krajev je priromalo 74 otročičev: fantkov 38, deklic 36; med njimi sta bila 2 mrtvorojena, 5 je nezakonskih. V zakonski jarem se je vpreglo 15 parov. Zapustilo pa je življenje 38 ljudi, 23 moških, 15 ženskih, med njimi 12 otrok do 1. leta. Najstarejši človek je bil 85 let star. Sprevidenih na domu je bilo 56 bolnikov; sv. obhajil je bilo 12.050. Tudi brali smo pridno: »Slovenski gospodar« je imel v celi župniji do 100 naročnikov, »Glasnik« 31, »Bogoljub« 20, »Domoljub« 5, »Sadjar in vrtnar« 6. Da mora nekaj smeti v podobi slabih listov k nam, se razume samoposebi. — Ob božičnih praznikih in Novem letu smo do kolen gazili v blatu; spomladanski ptički so se začeli oglašati in otroci so veseli trgali trobentice in marjetice, pomladansko vresje se je že bujno razcvetelo. Toda novo leto je prineslo nove razmere: Ob sv. Treh kraljih je zapihal sibirski sever, začelo je snežiti in sedaj imamo drobnega, suhega snega nad pol metra; mraz je dosegel 10 stopinj C pod ničlo.

Pišec. Čas porok se je približal. Toda Bog ve, če jih bo veliko radi krize. Začele so se pa. In tako sta se pred kratkim poročila v Dobovi gospod šolski upravitelj v Globokem Medved Branko in godč. Cetin Rozalija, učiteljica v Pišecah. Priči sta bila gospoda Rautner Vinko, sodnik iz Sevnice, in Cetin Josip, inž. poročnik iz ministrstva vojne in mornarice v Beogradu. Bilo srečno! — Pretekli teden pa sta sklenila zakonsko zvezo v cerkvi sv. Mihaela v Pišecah g. Jarc Alojz, plačilni natakav v Mariboru, rodod iz Sv. Jakoba v Slov. gor., in godč. Pikele Marija, izučena kuharica iz Pišec. Priči sta bila gg. Škoberne Josip, bivši narodni poslanec in posestnik iz Rajhenburga, in ženinov brat Jarc Anton, posestniški sin od Sv. Jakoba v Slov. gor. Nevesta je dol-

goletna članica Marijine družbe. Ker do sedaj ni pozabila na svojo nebeško mamico, upamo, da tudi v novem stanu ne bo. Saj kjer se žena in mati ravna po zgledu najboljše matere, tam navadno tudi mož hodi po stopinjah sv. Jožefa in sreča, zadovoljnost ter blagoslov so v hiši. Na gostiji je g. kaplan nabral za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. v Mariboru 100 Din. Bog plačaj vsem darovalcem! In ko se mladoporočenca od nas poslavljata, da prevzameta vodstvo gostilne v Mariboru, v magdalenskem predmestju, nasproti javne hiše, jima kličemo: Mnoga leta bila srečna! Njuno gostilno v Mariboru pa toplo priporočamo!

Dobova pri Brežicah. Dne 7. januarja je zaspal v Gospodu v starosti 49 let v javni bolnici v Brežicah daleč znani, spoštovan in obče priljubljeni g. Franc Cetin, posestnik na Mostecu ob Čatežkih toplicah pri Brežicah. Rajni se že od svetovne vojne sem ni počutil popolno zdravega. Saj je bil 4 leta ruski vojni ujetnik-mučenik, kakor je sam večkrat povedal. Rajni je bil vrl katoliški mož; v njegovi hiši so imeli prostor samo katoliški časopisi, predvsem »Slovenski gospodar«, ki je zahajal k njemu mnogo let in ki ga je pokojnik tudi drugim toplo priporočal. Od prevrata do razpusta je bil rajni Cetin zaupnik bivše SLS. O. l. leta 1920 je bil ključar prijazne podružne cerkvice sv. Fabjana in Sebastijana na Mostecu. Kot mož modrosti je v svoji dobrotljivosti bil zmiraj pripravljen vsakemu pomagati z nasveti. Bil je tudi v bivši občini Mostec obč. odbornik in njen blagajnik. Dolgo vrsto let je vodil gospodarstvo soseske kot njen načelnik. Pokazal je tudi tukaj, kaj je človek zmožen s pridnimi rokami, zvestim in poštenim srcem. Kaj je pokojnik pomenjal za domačo gasilsko četo, so pokazali gasilci-tovariši, ki so mu dokazali veliko svoje spoštovanje in ljubezen na njegovi zadnji poti kot plačilo za njegov trud in obilno delo. Saj je bil on domačemu društvu ustanovitelj in neumorni organizator, več let tajnik, načelnik, blagajnik i. dr. Ob njegovi krsti so gasilci vršili častno stražo pod nadzorstvom sedanjega načelnika, tovariša Antona Cetina. Ob slovesu od domače hiše je gasilska godba iz Loč zaigrala žalostinko, nakar se je začel pomikati dolgi spreved proti farni

Prvotno je bil namenjen naravnost pred gazdo, da mu pove, kako se je osamosvojil glede novega doma in ga vpraša, če bo kot posestnik vreden njegove edinke. Majdak ga je odvrnil od omenjenega naklepa in se je hotel poprej pogovoriti z Veroniko in ta z materjo, da bo posredovala novico na očetov naslov.

Komaj je stopil na dvorišče Katičevega doma, je padel staremu v roke, česar se je nadejal najmanj. Ko ga je gospodar ošvigaval z bolj srditimi pogledi, mu je, trenutno ožunačen, povedal v obraz, kje in zakaj je izostal kar par dni.

Gazda ni bil prav nič vznemirjen radi njegovega gruntarstva. Ni mu segel v roko, ni ga potrepljal pohvalno kakor bodočega zeta po rami, obrnil se je proč in mu zabrusil izza hrbta: »Kedaj in komu bom dal Veroniko, to bomo še videli.«

Stari je odkorecal v krčmo in Vinko se je spomnil, da Majdakovo svarilo ni brez pomena!

Veronika je bila do srčnega objema vesela Vinkovega sporočila o osamosvojitvi. Brez nadaljnjega mu je pripovedovala o obisku Stenjevčana, ki ne

more biti nič posebnega in je tudi njej najnovejša očetova izjava uganka.

Vinko je zamolčal izvoljenki Majdakovo svarilo; Veronika mu je prikrila iz nerazumljive bojazni materino potrto ter objokani obraz.

Nad komaj rojeno srečo mladega para so se zbirali burni oblaki, obetajoč neurja z bliski in udari strele.

Po dolinici ob Sotlinem pritoku Dramlja na Bizeljskem je še danes nekaj najbrž dobro idočih mlinov. V času naše povesti je mlinarila kmalu od glavne ceste ob omenjenem potoku stara Domitrovičeva Katra, vdova brez otrok. Prebivala je v mlinu s starejšo deklo. Ženski sta samotarili, ne meneč se za svet. Mlin je slovel daleč naokrog, dokler je živel in bil mlinar gospodar Miha Domitrovič. Po njegovi mnogo prerani smrti se je razblinil glas dobre mletve. (Dalje sledi.)

Širite „Slov. gospodarja“!

novali svetnike stebričarje. Simeon mlajši je živel na stebri 68 let.

Brzina pisemskega goloba.

Pisemski golob »gladiateur« je preletel na Francoskem razdaljo Toulouse — Versailles, kar znaša 530 km, v 1 dnevu.

Sreča v nesreči.

Pred kratkem se je peljal v avtomobilu po cesti skozi severoameriško državo Indiana mož. Naenkrat je prifrčal mimo njegovega ušesa izpod neba meteor, ki je povsem razdrobil prvi del njegovega vozila, vozač sam je ostal nepoškodovan.

cerkvi, kjer je bila zadušnica za rajnega. Po sv. maši mu je v cerkvi zapel domači cerkveni pevski zbor žalostinke: »Blagor mu«. Ob grobu je imel poslovilni govor sreski župni načelnik g. Franjo Zorko, godba pa je zaigrala ono prežalostno »Vigred se povrne«. Blagi rajni naj p. č. a. v miru! Žalujejo vdovi, otrokom in vsej obitelji naše srčno sožalje!

Kolhozi ribičev v Rusiji.

Rusija ima mnogo jezer in velikih rek, v katerih živi obilica okusnih in cenjenih rib. Zato je že od davnih časov v Rusiji bilo ribištvo važna panoga narodnega gospodarstva. Toda kakor so kmetje postali sužnji, ker so jih prisilno združili v kolhoze (skupna gospodarstva), isto je zadelo tudi ribiče v južni Rusiji. Sovjeti so jih prisilili, da so se združili v ribiške kolhoze. Ribiče so razdelili na brigade od 10—12 oseb. Vsaki brigadi načeljuje brigadir, katerega imenuje načelstvo kolhoza.

List »Ruski golos« priobčuje zanimivo zgodbo ribiškega kolhoza iz knjige »Zapiški Slavjanina« od dr. R. Trušnoviča, ki je živel v sovjetski Rusiji od leta 1915 do leta 1934 in se je nedavno vrnil domov v Jugoslavijo. Ta gospod je bil od leta 1927 do leta 1934 zdravnik v mestih in kazalnicah stanih v južni Rusiji. V omenjeni knjigi ima tudi neko poglavje, ki govori o ribiških kolhozih.

V take ribiške kolhoze so se morali združiti ribiči ob Azovskem morju. V nekem kraju so ribiči ravno spravili ves svoj inventar kot mreže, čolne, ladje in druge potreščine v novo ustanovljeni kolhoz. Tretji dan po tem činu je pa proti večeru nastala strašna nevihta na Azovskem morju. Nevihte nastajajo tu večkrat nenadoma. Ves breg v daljavi več vrst je bil obložen z ladjami, čolni in drugimi pripravami, ki jih potrebujejo ribiči. V takih slučajih so ribiči v prejšnjih časih planili v morje, pomagali so drug drugemu in v kratkem času so vse čolne potegnili na breg. Koliko žalostnih dogodkov, pravi dr. Trušnovič, sem videl v teku štirih let za časa kolektivizacije, a tako žalostnega, kot tukaj nisem doživel.

Nastala je strašna burja, a ribiči so v skupinah stali na bregu in so gledali na morje. Med njimi so letali ljudje in so mahali z rokami. Ko sem prišel bližje, sem spoznal, da so to bili komunisti in voditelji uprave ribiškega kolhoza. Klicali so: »Tovariši, ne pustite propasti kolhoznega imetja! Tovariši, rešite čolne in ladje!« Iz ene skupine se je slišal glas: »Sami začnite, mi pridemo za vami!«

Morje je besnelo, valovi so planili čez breg. Slišal se je resk in tresk, čolni so udarjali drug ob drugega, ene je odtrgalo od sidra, druge je razbilo, pri enih so nastale razpoke na dnu in so se potopili, en čoln je vrgel vihar na breg in dva ribiča sta skočila, da bi ga prijela, a slišala sta glas za seboj: »Ne smeš, pusti... oni naj ga rešijo!« Ribiča sta mahnila z roko in sta se vrnila. Nov vihar se je dvignil in je nesel čoln v morje.

Ribiči so stali ob morju in so gledali, kako poginjajo njihovi morski konji, a niti eden ni šel, da bi jih reševal. Zakaj? Saj niso njihovi. Opasno bi bilo, znal bi kdo zboleti. Zakaj? Zakaj? Ribe ne bodo njihove. Jedla jih bosta komintern (komunistična internacionala) in petletka. Celi teden so potem spravljali skupaj čolne in ladje; velik del je bil uničen.

Ribiči so lovili vsak dan; zvečer so oddajali rib pod kontrolo na določenih krajih. V začetku so imeli svojo hrano, pozneje so jo prejemali od brigade. Dobivali so kruh in ribe, a premalo. Začeli so krasti, tudi komunisti. Tu in tam se je čoln približal obali in so vrgli vrečo rib v skriven kraj.

Toda delati so morali oprežno, ker so bili pod strogim nadzorstvom. K neki družini je prišel proti večeru 8leten deček, sin komunistke, po imenu Igoreček. Vprašali so ga: Kje pa si bil? Delal sem. Kaj si delal? Na ribe sem pazil. Nas pionire (mlade komuniste) pošiljajo na breg pazit, če bi ribiči kradli ribe. Če bi videli, da bi jih kdo ukradel in nesel domov, gremo za njim, zapomnimo si njegov dom in ga gremo naznanit. To delo se nam zaračuni. A dečki niso pazili le na ribiče, tudi na njihove žene so pazili na bazaru (trgu). Otroci so gledali v košare, katere so imele ženske. In če so kje zagledali ribe, so jih šli naznanit, ker je bilo strogo prepovedano na bazaru ribe prodajati. In dr. Trušnovič pristavi: »Zgodil se je čudež, boljševiski čudež! Živeli smo na morskem bregu, a rib nismo mogli dobiti. Ni bilo rib, mislite, kakor hčete...«

Kakor stradajo v Rusiji kmetje, ker jim sovjeti vzamejo preveč zrna, tako bi morali torej stradati tudi ribiči. Pa poslednji si znajo pomagati, ker strogo drže skupaj in ribe skrijejo, da imajo zadostno hrano. Kakor sovjetska oblast vara zunanji svet s svojimi uspehi in ljudstvo z nado na svetovno revolucijo, tako ljudstvo menda samo takrat ne vara oblasti, ko je ne more. Tako baje zahteva komunistična morala!

K.

Iz statistike o človeškem življenju.

Francoski zdravnik Legrand je sestavil prav zanimivo statistiko o starosti, ki jo dosežejo ljudje v posameznih poklicih in pa o naraščanju norcev. Po njegovih zaključkih žive vladarji povprečno 58 let, raziskovalci in iznajditelji 60, književniki 66, vojaki 67, učenjaki 68, državniki pa celo 69. Državniki torej pokopljejo vse druge in vojaki žive bolj dolgo, kakor pesniki. Če se hočete torej v življenju boriti, je mnogo bolje voditi borbo z mečem, kot pa s peresom.

Profesor Legrand je našel tudi, da so ženske bolj »dolgotrajne« kot pa moški. Pri 80letnikih je dobil 103 žene in komaj 95 moških, pri 100letnikih pa kar dve ženi na enega moškega, kar je preveč za to starost. Toda profesor ni mogel razložiti čudnega pojava, da žena bolj dolgo živi kot pa moški. Žene

trpe vsaj toliko, če ne več, kot pa vsak moški, in imajo vsaj toliko, če ne več strasti, kot njihovi moški spremljevalci. Morda so bolj pametne in se laže rinejo skozi razne težave, kjer moški po navadi pustijo svojo kožo, ker smatrajo v svoji oholosti, da je bolj »moško«, če se z glavo zaženejo v vsako viro, četudi si jo pri tem razbijejo.

Vsekakor živimo danes bolj dolgo kot nekdanj, pravi profesor Legrand, in torej ni res, da bi nam moderno življenje, hrup, hitrost, sport, razburjanje kaj škodovalo, kot trde nekateri nazadnjaki. Da, to je res, po tej statistiki, toda tisti zdravnik Legrand grozeče ugotavlja tudi, da če bolj dolgo živimo, narašča tudi število norcev v naši dobi. — Leta 1859 je prišel v Evropi po en norec na 535 pametnih, leta 1897 en norec na 397 pametnih, leta 1910 pa že en norec na 212 pametnih. Če bi napravili statistiko za leto 1933, bi dobili enega norca že na 130 pametnih. To je res strašno! Če bo šlo tako naprej, nas čakajo še zanimiva presenečenja, kajti nekega dne se zna zgoditi, da bode na svetu le še samo nekaj pametnih, vse ostalo bo pa norec.

NOVE KNJIGE.

»Hoja za Kristusom.« Veliko presenečenje je nam pripravila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Tomaža Kempčana »Hoja za Kristusom« bo oddajala skoraj zastoj! Na zalogi ima še večje število izvodov v obliki molitvenika, vezanih v platno z rdečo obrezo, v zelo priročni žepni obliki. Delo obsega blizu 400 strani in velja samo 8 Din brez poštnine, s poštnino 9 Din. Kdor želi to knjigo prejeti, naj piše na Tiskarno sv. Cirila v Mariboru, ki mu bo knjigo takoj odposlala za mali denar 9 Din. Vezava knjige sama je več vredna!

»Naša pot.« Z dovoljenjem škofijskega ordinarijata v Ljubljani izdaja misijonska tiskarna v Domžalah. Pod zgornjim naslovom izhajajo knjižice, ki bi prav prišle tudi našim društvom na deželi. Vsebina dosedaj izšlih je pač za današnjo dobo dovolj važna in vpoštevavanja vredna: o praktičnem katoličanstvu, o socialnem (ves IV. zvezek: 160 strani) in zadržnem vprašanju, o čitanju slabih in dobrih knjig, o organiziranem brezboštvu, o načelih itd. Same najpotrebnejše stvari, zbrane na najmanjši obseg, zato pa ni nič nepotrebnih besed. Jedro za jedrom luščiš in poživraš. Še to je treba omeniti, da so zvezki po izredno nizki ceni, 4 Din navadno, to je 20 strani za 1 Din.

»Evharistični kongres v Mariboru.« Te dni je izšla knjiga, ki nam natančno popisuje ves potek veličastnega kongresa v Mariboru ter priobčuje tudi vsa predavanja. Priložene so tudi številne slike te velike manifestacije vse lavantinske škofije. Da bi mogli to knjigo kot trajen spomin nabaviti najširši krog, je Tiskarna sv. Cirila to knjigo dala za čas do 1. marca t. l. z ceno, ki ne krije niti vseh stroškov. Kdor naroči do 1. marca 1935 to knjigo, plača za njo samo 12 Din. Pozneje bo stala ta knjiga 16 Din. Nekaj izvodov je tiskanih tudi na boljšem papirju in stane tak iz 30 Din. Knjigo bomo te dni razposlali na župne urade in si lahko tamkaj vsak pogleda, kako je res lepa oprema in da je tega denarja res vredna. Vsi, ki le zmorete, kupite si ta spomin na evharistični kongres v Mariboru. Knjigo naročite pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Po ženevskih razgovorih. Prve dni v tednu je bilo v Ženevi zaključeno zasedanje Društva narodov. O teh najnovejših razgovorih piše časopisje zelo pohvalno in trdi, da so znatno pripomogli k pomirjenju Evrope. Rešeno je posaarsko vprašanje, abesinsko-italijanski in madžarsko-jugoslovanski spor.

Francoski zunanji minister Laval se pripravlja, da poseti London.

Bela Kuhn zopet straši. Žid Bela Kuhn je bil predsednik boljševiške vlade, ki je uganjala nepopisne strahote 133 dni na Madžarskem leta 1919. Po izgonu boljševikov iz Madžarske se je zatekel Kuhn v Rusijo, odkoder še danes vznemirja svet. Po najnovejših poročilih se hoče Kuhn vtihotapiti na Angleško, kjer bodo letos maja in junija velike svečanosti ob priliki proslave 25letnice vladanja kralja Jurija. Prihod Kuhna v London bi naj bil v zvezi s pripravami atentatov za omejnjeni jubilej.

Domače novice.

Za novega rektorja ljubljanskega vseučilišča je bil dne 21. januarja izvoljen dr. Maks Samec. Novi rektor je rodом iz Ljubljane in rojen leta 1881. Po svojem poklicu je profesor kemije.

Velik prijatelj Slovencev in rešitelj Ljubljane umrl. V Beogradu je umrl polk. Št. Švabič, rešitelj Ljubljane pred vpadom Italijanov leta 1918. Švabič je bil med svetovno vojno ujet od Avstrijcev. Po razpadu Avstrije je prišel v Ljubljano, kjer ga je naprosil narodni svet, naj varuje mesto pred bežeciimi oboroženimi avstrijskimi četami in naj zaustavi prodiranje Italijanov. Polkovnik Švabič je zaustavil prodirajoče Italijane in je bil vedno velik prijatelj Slovencev.

Smrt vzornega moža. Sv. Marjeta niže Ptuj, 21. I. 1935. Pretekli petek smo pokopali tukaj vzornega katoliškega moža Lovrenca Kelenca. Po dolgotrajni bolezni se je preselil k Bogu. Bil je globoko veren, mož poštenjak, spoštovan in ljubljani od vsakogar. To je dokazal tudi njegov pogreb in prejšnji dnevi, ko so ga hodile kropit ure daleč in blizu množice ljudi. Dolgotrajno bolezen je smatral za prav posebno milost božjo in ni maral, da bi ga kdo pomiloval. »Ali nimaš vere? Jezus je toliko trpel za nas, mi pa bi naj šli brez trpljenja v nebesa? Še vse premalo trpim!« Tako je govoril na bolniški postelji ta pravi mož božji. Neizmerno je bil hvaležen svojemu g. župniku, ki mu je v bolezni pogostoma prinesel sv. obhajilo in mu par dni pred smrtjo podelil tudi sv. poslednje olje. V posebno tolažbo mu je bil še zadnja noč, nekaj ur pred smrtjo, obisk njegovega najljubšega sina dr. Tomaža, ravnatelja Martinišča iz M. Sobote. Iz njegovih rok je okrog polnoči prejel poln neizrekljive tolažbe še zadnje sv. obhajilo in apostolski blagoslov za smrtno uro. Zjutraj ob šestih pa je sladko zaspal v Gospodu. Ob odprtem grobu je počastil spomin na pokojnega g. konz. svetnik župnik Šketa. Povdaril je njegovo neumorno delavnost, ljubezen in skrb za številno družino, ki ji je preskrbel skupno s svojo, pred 5 leti umrlo ljubečo ženo Marijo, krasno vzgojo in lepo bodočnost. A čednost, ki ga je najlepše krasila in dala največ blagoslova njegovi hiši, je bila globoka vera in iskrena pobožnost. Vera v dobrega Boga in ljubezen do Njega ga je spremljala ves dan, ves teden, vse življenje. Misel na Boga mu je bila lastna; vsepovsod, v vsaki družbi je znal

pogovor obrniti na Boga. Čitanje katoliških časopisov in svetih knjig, posebno sv. pisma, mu je bilo najljubše opravilo. Iz tega vira je črpal lepe misli, ki je z njimi tolažil vsakega trpečega in vzpodbujal k čednosti mladino. Z eno besedo: bil je pravi mož božji! Bog daj nam mnogo takih očetov! Ti pa, nepozabni Lovrenc, odpočij se na božjem Srcu in prosi za nas pri Bogu! S. G.

Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem. Tridnevne oddeljene duhovne vaje v Domu bodo: v petek dne 1. februarja za fante. — V torek dne 12. februarja za dekleta. — V sredo dne 6. marca za dekleta. — V četrtek dne 11. aprila za moške. — V sredo dne 15. maja za dekleta. — V nedeljo dne 25. maja za žene. — V nedeljo dne 9. junija za dekleta. — V soboto dne 9. julija za dekleta. — V sredo dne 14. avgusta za dekleta. — V soboto dne 7. septembra za žene. — V soboto dne 28. septembra za žene iz Trbovelj. — V soboto dne 12. oktobra za dekleta. — V petek dne 1. novembra za dekleta. — V soboto dne 14. decembra za fante. — V četrtek dne 26. decembra za dekleta.

Ustreljen. V nedeljo dne 20. januarja so popivali v Moškajncih fantje v dveh skupinah v krčmi. Ob pozni uri je došlo do prepira in pretepa. Najbolj je razsajal Jožef Černivec, ki je mahal okrog z nožem. Razgrajča so spravili iz gostilne, a se je zopet vrnil in tedaj je padlo nekaj strelcev. Černivec je bil smrtno zadet v glavo in trebuh in je podlegel poškodbam v ptujski bolnici. V zmedu in temi niso mogli koj v nedeljo dognati, kedo je oddal strele. V ponedeljek pa se je javil sam orožnikom Av. Vojsk iz Zagojčev, izročil samokres in priznal, da je oddal nesrečne strele.

Huda nesreča v rudniku »Balkan«. Dne 21. januarja ob 1. uri zjutraj se je pripetila v rudniku »Balkan« pri Zaječaru v Srbiji iz neznanega vzroka eksplozija plina metan. 11 delavcev je bilo ubitih, 7 ranjenih.

Dopisi in prireditve.

Selnica ob Dravi. Čitalnica v Selnici ob Dr. vprizori v nedeljo dne 27. januarja zvečer ob pol sedmih lepo ljudsko igro v 3 dejanjih F. S. Finžgarjevo »Veriga«. Isto ponovimo dne 2. februarja popoldne ob 15. uri. — Vljudno vabljeni!

Jarenina. Na Svečnico popoldne ob 3. uri bo občni zbor Katoliškega prosvetnega društva. Jareninčani, udeležite se polnoštevno!

Apače. Poročila sta se dne 20. januarja g. Hinko Šnuderl, dolgoletni tukajšnji učitelj, sedaj v Cezanjevcih, in gdč. Erna Kolerič, hči župana in trgovca. Prihujljenemu vzgojitelju želimo vsi mnogo sreče ob strani svoje ljubke življenske družice! — V ponedeljek sta obhajala zlato poroko našovska Gregor in Genovefa Vakaj. Bila sta s svojim mnogoštevilnim spremstvom globoko ginjena, da sta dočakala ta slovesen dan, ker sta bila že blizu 30 takrat, ko sta stopila v zakon. V miru in pridnem delu je potekalo teh zakonskih 50 let. Z veseljem lahko sedaj gledata na uspeh svojega truda. Bog ju ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

Pri obledeli slivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni, je pametno, da izpijete nekaj dni zaporedoma vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda zaradi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sv. Marko niže Ptuja. Par novic in pozdravov »Slovenskemu gospodarju« iz našega kota! Na Boštjanovo nedeljo smo imeli občni zbor Bralnega društva. Delovanje je bilo med letom zelo živahno. Članov je bilo 192, knjig imamo 446, v minulemu letu je bilo izposojenih 1996 knjig. Izvoljen je bil stari odbor. Od decembra dalje ima svoje prostore v novi Slomšekovi dvorani. — V pretečenem letu smo postavili dvorano z odrom, kar nam je v naši veliki župniji zelo manjkalo. V dvorani je prostora za 400 ljudi, oder je dovolj velik tudi za velike igre. Blagoslovljena in otvorbena je bila na Marijin praznik decembra. — Isti dan je bilo v novo poživiljeno mladeniško Marijino družbo sprejetih 47 fantov. — V naši župniji dobro gospodari »Slovenski gospodar«. Saj ga berejo skoro pri vsaki drugi hiši. Pa so tudi trije posestniki, ki so pogoreli, dobili vsak po 1000 Din, ker so bili naročeni na »Gospodarja«. Tudi »Glasnikov« in »Bogoljubov« je dosti. — Če je v naši župniji kaj napredka, se imamo zahvaliti lepi slogi, ki vlada med cerkvijo in farani. Pa je ob neki priliki rekel ptujski advokat: »Vi Markovčani ste vse preveč pod vplivom župnišča.« Dobro ga je nekdo zafrknul: »Naši duhovni nam še niso nobenega grunta prodali, advokati so nam jih pa že več.« Pozdravljeni!

Velika Nedelja. Pretečeno sredo smo pokopali Lovrenca Kumer iz Mihovec. Bil je obče spoštovan in zgleden mož, kakršnih nam ravno dandanes zelo manjka. — Kakor povsod, je tudi pri nas vsakdanji pogovor o krizi. Še bi šlo, a denarja, tega presnetega denarja ni in ga ni. Kam je neki izginil ta preljubi denar? Nekateri pravijo, da je na onem svetu. V nebesih ga prav gotovo ne rabijo, ker jim ni treba skrbeti za razne življenske potrebščine. Včasih so rekli, da je tu pa tam komu sam »Bognasvarju« nasipal zlatnikov. Na pretečeno božično noč je nekdo v Sodincih hodil na križpotje klicat vraga, kateri se mu je tudi prikazal, a ga namesto z zlatniki obmetal z blatom, češ, zakaj ga hodi izživat radi denarja, ker v peklju je tudi kriza. — Že v jeseni je začelo. Tu so zmanjkale čez noč goske, tam purani, in zopet drugje več kokoši. Uboga lisica, koliko se je kleno na njen rovaš in na tiste, ki te tatinske zalege na pokončajo. A glejte čudeži! Naši marljivi orožniki so izsledili take lisice in lisjake, kateri niti kosmatih repov nimajo. — Tudi pri nas ne zaostajamo, kar se tiče športa. To zimo so se pri nas v zelo obilnem številu pojavili razni smučarji. Seveda še vsak nima pravih smuč. Vendar je v tem oziru posebno žalska mladina iznajdljiva. Meni sta moja fanta razbila neki stari sod ter privezala na vsako nogo po eno dugo, pa ti gre po klancu kakor vihar. Zdi se, da je to bolj zdravo in zabavno, kakor tisti edino zveličavni »nogobrec«.

Št. Janž na Vinski gori. Umrla je tukaj dne 13. januarja Marija Petek, po domače Šmojakova Micka, v starosti 74 let. Bila je celo življenja zdrava ter od občanov spoštovana, bila je članica III. reda in raznih drugih verskih organizacij. Po par dnevih bolehanja je zaspala za večno. Pogreb se je vršil dne 15. t. m. Počivaj v miru, draga teta!

Mozirje. Uzmoviči na delu. Že pred tremi tedni so skušali spretni uzmoviči opleniti glavno zalogo Herkules čevljev, ki je last g. Iv. Bolha v Mozirju, a so bistre oči to preprečile. Dne 14. januarja pa se je bliskovito razširila novica: glavna zaloga Herkules čevljev je okradena. Oko postave je takoj ugotovilo, da Herkules čevljev ni nikjer. Takoj nato je orožništvo aretiralo dva sumljiva uzmoviča, od katerih je že drugi dan eden priznal; dru-

gi še taji, a kljub temu jima ne bo veliko pomagalo, ker je pod podom skrite čevlje žandarmerija že dvignila. Natančna sodnijska preiskava bo dognala storjeno krivico in bomo o tem pozneje poročali.

Zagreb. Od našega zadnjega dopisa v »Slovenskem gospodarju« se je nabralo že mnogo novic. Nekaj najvažnejših moramo vendar napisati. Lep dogodek nam je pripravilo naše Slomškovo društvo z igro »Trije kralji«, ki smo jo videli na same Tri kralje dan. Ta igra je bila resna in globoka, zato bo pa druga dne 3. februarja vesela in zabavna. Tudi na to pridite! — Takoj naslednjo nedeljo dne 13. januarja pa je Marijina družba slovenskih deklet v Zagrebu proslavila svojo 10letnico. Voditelj preč. g. pater Janez Kozelj je imel lep govor o zgodovini in delu v teh desetih letih, nato pa so članice Marijine družbe zapele nekaj lepih slovenskih pesmi in odigrale igro »Madona v gozdu«. Bilo je res lepo in domače. Dekleta najdejo res najlepši dom pri Mariji. — Predavanja v Slomškovem domu so se zopet pričela. V nedeljo dne 13. januarja je predaval g. dr. J. Klemenc prav zanimivo o starem Zagrebu, v nedeljo dne 20. januarja pa g. Marko Težak o raznih vzhodnih boleznih. Obakrat je bilo mnogo poslušalcev. Prihodnjo nedeljo bo zopet predavanje. Pridite v čim večjem številu!

Kobilice kot sobne živalce.

Navada, rediti v ujetništvu živali v razvedrilo, je razširjena pri vseh narodih. Znana je velika ljubezen do živali pri Indijancih, ki so imeli po svojih kočah vse polno papagajev in drugih pisano pernatih ptičev. Malokedo bo pa vedel, da niso nekateri narodi omejili svoje ljubezni samo do sesalcev in ptič, ampak so jo raztegnili celo na žuželke. Avstrijska vojna ladja »Novara« je obiskala pri potovanju okoli sveta koncem leta 1850 tudi Kitajsko. »Novara« je prinesla po vrnitvi sporočilo, da obstoja na Kitajskem obča navada, gojiti kobilice v zabavo enako kot pri nas kanarčke. Nekoč je bila ljubezen do kobilic tako globoko vkošenjena, da so vzdrževali na cesarskem dvoru v Pekingu poseben urad, ki je preskrboval prostore številnih dvornih dam z zadostnim številom kobilic, katere dajejo ob vsakem vremenu od sebe take glasove, ki so za kitajska ušesa najprijetnejša godba.

Grozno poročilo z bojnega polja.

Med južnoameriškima državama Paragvaj in Bolivija se še vedno bije hud boj za bogate in še neizrabljene petrolejske vrelce v Gran Chaco. Amerikanski polkovnik Sharp, ki je prepotoval kot nepristranski opazovalec bojno polje v Gran Chacu, je sporočil severnoameriškemu časopisom o svojih doživljajih naslednje: »Kar sem videl v teh 30 dnevih, sliči peklenskemu prizoru. Od granat raztrgana trupla paragvajskih in bolivijskih vojakov so ležala po strahovitih bojih cele dneve nepokopana po pragozdni pokrajini Gran Chaca. Njih obraze so razmesa-

rile ptice roparice. Nekateri mrtvi so bili presekani z zakriviljenim nožem, kateremu pravijo »mahete«, in sicer od leve rame do desnega boka na dva dela. Tako so ležali na stotine ter natisoč po Esteras de Potino močvirju ter po jarkih trdnjav Savedra, Bolivian, Guachalla, pred Camacho, Boliviarjem in Canado Cristina.

Tesno ob meji Chaco pokrajine, kjer so se vršile posebno srdite bitke zari petrolejskih vrelcev, ležijo izza zadnjih spopadov po močvirnatih ravninah Pilcomajo reke ne le samo mrtvi, ampak med temi umirajoči ranjenci, ki umirajo po cele dneve vsled ran, žeje in lakote. Njihovi pretresljivi klici na pomoč, njih stokanje in izbruhi pobesnelosti, poroča oberst Sharp, »so bili moji stalni spremljevalci celih 30 dni.«

★

Nova rastlina.

Nekemu vrtnarju v državi Massachusetts v Severni Ameriki se je po poskusih, ki so trajali več desetletij, sedaj posrečilo vzgojiti rastlino, ki ima mesto korenin krompirjeve gomolje, namesto krompirjeve pa paradižnikova stebela s paradižniki. Ta nova rastlina rodi zelo zdrav krompir, obenem pa njeno bilje zraste do 3 m visoko ter tudi rodi več in lepših paradižnikov kot vsaka druga paradižnikova rastlina. Omenjeni vrtnar sedaj še nadaljuje poskuse, kako bi odpravil nekatere hibe nove rastline. Bilje namreč ovene, kakor hitro začne krompir v zemlji zoreti.

★

Čudna poša smrti.

Zajec ustrelil lovca.

Pred kratkem je razneslo časopisje vest, da je ustrelil zajec lovca. Čuden slučaj smrti se je odigral takole: Lovca, znan madžarski posestnik, je ustrelil zajca, ki se je parkrat prekobilnil, nato pa stegnil vse štiri od sebe. Lovca je obesil puško preko rame in sicer tako, da bi mu bila takoj pri roki za slučaj nenadno potrebe. Zajca si je oprtal kar na hrbet, saj njegova lovska koča ni bila daleč. Naenkrat pa je brcnil dolgo uhlec poslednjikrat z zadnjima nogama. Ena od tac je pri izteglaju sprožila petelina, ki je žalibog ostal po ne previdnosti navit, in izstrellek je zadel lovca v glavo in mu jo raznesel.

Nesrečen strel na mačko.

V Gelsenkirchen na Nemškem se je hudoval posestnik vile radi neznosne ponočne mačje godbe. Vstal je s postelje, zagrabil flobertovko in oddal iz nje na kričače strel. Drugi dan so našli na vrtu ustreljeno mačko. Drugi strel iz floberta pa ni zadel mačka, ampak se je razprožil naboj v cevi, izstrellek je pognalo nazaj, krogla je pogodila strelca v trebuh in v par minutah je izdahnul. Lov na mačke je končal nesrečno.

Bolha povzročila smrti treh.

Malo znan je slučaj izredne nesreče, ki se je zgodil pred leti na Francoskem. Tamkaj je povzročila navadna bolha smrti treh oseb. V noči je brzel avto po

veliki cesti ob reki Loire v bližini mesta Tours. V avtomobilu je sedel mlad zakonski par, oče žene, šofiral je star družinski prijatelj, kateremu je bila cesta povsem dobro znana. Na nekem ovinku se je zgodila naenkrat velika nesreča. Šofer je zgubil vsled pika bolhe oblast nad vozilom, avto se je prekobilnil preko ograje v deročo reko. Rešil se je samo šofer, ki je znal plavati in je priznal odkrito, kako ga je zmedel pik bolhe tako, da je en sam trenutek pozabil, da ima v rokah na ostrem ovinku krmilo avtomobila.

Listnica uredništva.

Majšperg. Dopis tožljiv. — Brežice. Ne moremo objaviti, ker bi nas gospoda tožila.

Listnica uprave.

Naročnikom s pošte v Št. Lenartu v Slov. goricah! Iz tega okoliša nam pošiljate številne pritožbe glede dostavljanja »Slovenskega gospodarja«. Predno moremo mi proti temu nastopiti, moramo imeti dokaze in sicer prosimo, da nam sporočite: kateri raznašalec in katerega dne je vaš izvod »Slovenskega gospodarja« pustil drugod in ga ni dostavil v. m. Ko bomo imeli dokaze, da so vaše pritožbe utemeljene, bomo seveda vse storili, da se napravi red. — Uprava »Slovenskega gospodarja« v Mariboru.

MALA OZNANILA.

Hlapec starejši, za vsa dela, se takoj sprejme. Rihterič, Gačnik, Pesnica. 112

Proma posestvo v trgu Sv. Lenart v Slov. g. Natančneje se izve pri: A. Kronfogel, Sveta Marjeta ob Pesnici. 110

Stanovanje z delom odsluži Josip Gamser v Gornji Sv. Kungoti. 109

Lepo posestvo 12 oralov, tik cerkve, stavbe so vse nove, takoj na prodaj. Škorjanc, Sv. Pavel pri Preboldu. 103

Knjižnica Sl. gospodarja.

Zemljiška knjiga Din 5.—

Kako si sam izračunam davek Din 4.—

Zaščita kmetov Din 5.—

Naročniki »Slov. gospodarja« dobijo vse zvezke te knjižnice za polovično ceno. V letu 1935 bo izšlo še precej teh knjižic, tako da bodo naročniki »Slov. gospodarja« s to ugodnostjo prihranili celotno naročnino in še več! Zato priporočamo vsem, da ostanejo naročniki »Slovenskega gospodarja« ter tudi drugim povedo o tej ugodnosti!

Naročniki, naročajte knjižice na naslov: Uprava »Slov. gospodarja« Maribor, Koroška cesta 5, in predstavite, da kot naročnik plačate le polovico. Ostali pa na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj.

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

»Jako rad — zelo rad —!« je odgovoril. »Ampak, velespoštovane dame in veleccenjeni gentlemeni, — saj razumete, da vam ne morem pokazati kletke same! Da bodele namreč obenem s kletko videli tudi črnega panterja. Panther pa je določen za cirkus in kdor gre v cirkus gledat živali, plača vstopnino. Gotovo torej tudi razumete, da vam ne morem pokazati kletke in tudi ne panterja brez odškodnine.«

Vložil je v svoj nagovor kratek, učinkovit molk in dal poslušalcem priliko, da premislijo nujnost njegove logike, pa nadaljeval:

»In da bo redki, zanimivi prizor še izrednejši in zanimivejši, bom obenem odredil tudi krmljenje živali. Tri vrste sedežev bomo računali, prvega po dolarju, drugega po pol dolarja, tretjega po četrt dolarja. In ker na krovu pač ni drugih gostov ko same dame in sami gentlemeni, sem prepričan, da lahko drugi in tretji sedež izpustimo že kar vnaprej. Ali pa je morebiti kdo med vami, ki bo plačal samo pol ali celo samo četrt dolarja —?«

Ozrl se je po družbi. Seveda se nihče ni oglasil. Zadovoljno se je namuznil.

»Torej sami prvi sedeži —!

Prosim cenjene dame in spoštovane gentlemene, dolar za osebo!«

Snel je klobuk in pobral dolarje ter poklical krotilca, da se pripravi za »predstavo«.

Tudi potniki so bili po večini sami yankeeji, čisto zadovoljni so bili z nepričakovanim preokretom. Malo prej so bili še vsi ogorčeni, da je kapitan sprejel na krov tako nevarno žival, pa koj so bili potolaženi in pomirjeni, ko se jim je nudila razburljiva zabava in prijetna sprememba. Saj vožnja je bila itak silno dolgočasna in pokrajina enolična. Celó učeni možic z očali je premagal strah in se z napeto radovednostjo priril v prvo vrsto.

Cornel pa se je umaknil k svojim ljudem.

»Čujte, fantje,« je pravil, »eno stavo sem dobil, drugo pa izgubil, ker rdeči lopov ni maral piti. Nobeden tofaj ne plača nič. Tretja stava pa naj ne velja za drink, ampak za dolar, ki ga moramo plačati. Ste za to?«

Vsi so bili za predlog. Vnaprej so bili prepričani, da bodo stavo dobili. Orjaku ni bilo videti, da bi se dal od koga ustrahovati.

»Dobro!« je dejal cornel samozavestno. »Videli bodele, kako hitro bo tisti dolgin vzel kozarec!«

Dal si je spet naliti in se bližal orjaku.

In res pravi orjak je bil. Še daljši je bil, bolj plečat in krepkejši ko Grosser. Kakih štirideset let je štel, gladko je bil obrbit in obraz mu je bil ves zagorel od solnca. Moško lepe poteze so govorile o pogumu in o drznosti in pogled njegovih sinjemodrih oči je pričal, da živi mož v široki naravi in da je vajen gledati v daljavo. Tak poseben, nepopisen izraz je najti le v očeh mornarjev, prebivalcev puščave in prerijskih lovcev. Izredno snažno in izbrano je bil oblečen, kot da je pravkar prišel od krojača. Orožja pa ni bilo videti na njem. Poleg njega je stal kapitan, prišel je s poveljniškega mostu, da bi videl panterje in krmljenje.

Košato se je razkoračil cornel pred svojo tretjo žrtvo ter dejal ošabno in izzivalno:

»Sir, nudim vam drink! Upam, da ga ne bodele odklonili in mi povedali, kdo ste! Kajti jaz sem gentleman in pijem le z gentlemeni!«

Orjak ga je začuden pogledal s svojimi sinjimi očmi pa se obrnil v stran ter nadaljeval prekinjeni pogovor.

»Pooh —!« je naredil cornel. »Ste gluhi —? Ali pa nočete slišati —? Tega bi vam ne svetoval, ker ne razumem šale, če mi kdo odkloni drink! Svetujem vam, zgledujte se na tistemle Indsmanu!«

Orjak je malomarno skomizgnil in vprašal kapitana:

»Ste čuli, sir, kaj je rekel take človek?«

»Yes — da —, sir! Vsako besedo sem čul!« je pokimal kapitan.

»Well —! Za pričo mi bodele, da ga nisem klical!«

Cornel je vzrojil.

»Kaj —? Odklonili ste drink —? Ali mar želite, da se vam zgodi kakor tistemu Indijancu, ki —.«

Več ni utegnil povedati.

V hipu mu je zasolil orjak tako mogočno zaušnico, da je padel, se zakotalil po tleh in se celó prekopnicnil. Ko otrpel je ležal za trenutek, pa se pobral, izdrl nož in planil.

Orjak je tiščal roke v hlačne žepe in stal pa gledal tako malomarno, kot da se ni nič zgodilo in kot da mu ne preti prav nobena nevarnost. Niti trenil ni.

Cornel pa je tulil:

»Pes —! Meni zaušnico —? To stane kri in sicer tvojo!«

Kapitan je mislil stopiti vmes, pa orjak mu je odločno odkimal, dvignil desno nogo, ko mu je prišel cornel dovolj blizu, in ga je sprejel s tako krepko brco v trebuh, da je spet padel in se zavalil po tleh.

»Dovolj, sicer —!« je zagrozil orjak.

Pa cornel se je spet pobral, djal nož za pas, izdrl pištolo in jo nameril.

Orjaku pa je menda bilo dovolj njegovih neumnosti. Vzel je roko iz žepa, samokres se je zableščal.

»Proč s pištolo —!« je zapovedal. Trije kratki, ostri streli so počili, — cornel je kriknil iz izpustil orožje.

»Takole, fante —!« je dejal hladno. »Ne boš kmalu spet delil zaušnic, če bo kdo odklonil tvoj drink in ne bo maral piti iz kozarca, ki si ti prej vanj namakal svoj veliki gobec! In če bi rad zvedel, kdo sem, ti —.«

»Proketo naj bo tvoje ime —!« se je penil cornel. »Ne maram ga slišati! Tebe pa hočem imeti in te moram imeti!«

Go on, boys — nad njega, fantje —!

In pokazalo se je, da lopovi res držijo vkup ko čreda volkov. Noži so se zablistali in vsi hkrati so planili nad orjaka.

Ta pa se jih ni zbal. Z desno nogo je stopil naprej, dvignil roke in zaklical:

»Pa pridite, če bi radi spoznali Old Firehand!« Ime je učinkovalo kar čudovito.

Cornelu je omahnila roka z nožem, prestrašen je vzkliknil:

»Kdo bi si bil mislil —! Zakaj pa mi niste prej povedali svojega imena —?«

»Ali mar samo ime varuje gentlemana pred sirovostmi takih pobalinov —?

Poberite se, sedite v svoj kot in ne pridite mi več pred oči, sicer drugega za drugim upihnem!«

Cornel se je potuhnil ko tepen pes in zagodrnjal:

»Well —! Pomenili se še bomo!«

Obrnil se je in odšel s svojo krvavečo roko na prednji del krova, njegovi ljudje pa za njim. Sedli so v oddaljen kot, šušljali in pogledovali po slavnem prerijskem lovcu. Njihovi pogledi sicer niso bili prijazni, dokazovali pa so, da se ga bojijo.

Pa tudi na druge je slavno, znano ime Old Firehand močno učinkovalo. Med potniki pač ni bilo nobenega, ki bi še ne bil čul o pogumnem, drznem lovcu in o njegovih junaških, nevarnih doživljajih. Ves zapad ga je poznal in govoril o njem. Pa tudi na vzhodu je bilo ime Old Firehand dobro znano. Občudovaje so ga gledali in si šepetali.

Kapitan mu je podal roko in mu rekel ljubeznivo, kolikor pač more yankee biti ljubezniv:

»Ampak, sir, povedati bi mi bili morali, kdo ste —! Lastno kabino bi vam bil odstopil! Izredna čast je za moj parnik, da je stopil na njegov krov tak slaven lovec!«

(Dalje sledi.)

Slon v letalu.

Pred kratkem se je peljal prvič v letalu slon. Gre namreč za komaj 5 mesecev starega sloneka, ki je tehtal 2 stota. Iz Njujorka so ga prepeljali v živalski vrt v S. Louis v aeroplanu.

Pariska prismojenost.

Pred kratkem so odprli v Parizu kavarno za pse. Razen vseh mogočih kosti dobijo tam psi razno pecivo, riž, klobase in meso. V tej pasji kavarni je tudi poseben oddelek za pse, ki uživajo samo rastline in so takozvani vegetarijanci.

V Nemčiji in na Francoskem.

Po nekaterih krajih v Nemčiji je obstojala v 16. stoletju navada, da je morala žena, ki je pretepravala svojega moža, jeziti skozi mesto na oslu. Na Francoskem je bilo istočasno drugače. Tamkaj je moral mož, ki se je pustil tepsti od žene, jeziti na oslu.

Iznajdbe v Angliji.

Vsako leto je vloženih na Angleškem pri patentnem uradu 40 tisoč iznajdb.

Letos znaša število brezposelnih 22 milijonov.

Pred dvema letoma jih je bilo 29 milijonov.

Morski slon

požre dnevno 75 kg rib. Lastavica rabi za dnevno prehrano 5 do 600 muh.

Dve znamenitosti odmeva.

Pri nemškem mestu Koblenz v bližini Loreley skale je znan 17-kratni odmev. V italijanskem mestu Pavia je poslopje, ki vrže zadnji zlog vsakega vprašanja 30krat nazaj.

Stanovanje v pritličju.

»Ubogal sem vas, gospod doktor, in poskusil sem spati pri odprtem oknu.«

»In ste srečno prišli ob pritisk na prsa?«

»Ob pritisk ravno ne, pač pa ob denarnico in uro.«

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Majer skupno s 6 delovnimi močmi se vzame na večje posestvo na Pohorju. Pogoji: mož vešč živinorej in žena svinjereje. Ponudbe in zahteve upravi lista. 94

Služkinja do 35 let stara išče trgovino na deželi tik farne cerkve. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo lista. 97

Majerja s 4 delovnimi močmi sprejemem na večje posestvo. Korošec Jožefa, Zgornja Voličina 25, Sv. Lenart v Slov. goricah. 98

Iščem službo hlapca h konjem. Nastopim takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista. 101

Sprejemem vajenca, hrana in stanovanje prost. Žabota, sodar, Veržej. 98

Iščem hlapca in deklo za vsa domača dela. Elšnik, Sv. Peter pri Mariboru. 101

Hlapec se sprejme v župnišče v trajno službo. Samec ali vdovec, ne pod 40 let. Nekadilek in nealkoholik. Prednost ima, kdor je imel dosedaj samo eno ali kvečjemu dve dolgotrajni službi. Veselje do gospodarstva in do konj. Znamka za odgovor. 107

Dekla se sprejme v župnišče v trajno službo, porabna za vsa gospodarska in poljska dela. Znamka za odgovor ali osebna zglasi-tev. 107

Prodajam novo hišo. Vpraša se pri Krampf Ani, Marija Brezje 104, p. Maribor. 106

Sveče za svečnico kupujte v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer. Štrigova.

Zenini in neveste! Najlepše in najcenejše šopke in vence izdeluje Klemenčič, Maribor, Dravska ulica 8. 105

Ves Maribor že govori, da najboljše in najcenejše kupite novo in staro blago v Grajski starinarni. Poskus Vas prepriča! 104

Rabljene mlinske stroje kupim: grisočistilnik, šrotcilinder, dvigala. L. Pišinger, mlinar, Brezno. 99

Želite kaj prodati?

Imamo tedensko gotovo 100.000 čitateljev, med temi je Vaš kupec! Pošljite mali oglas, da ga najdete!

Parne pekovske peči in stroje postavlja »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25. Sprejema zastopnike iz vseh krajev. 74

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Avkermannov naslednik A. Kindl, Ptuj. 70

Senčnice in bučnice, neluščene in luščene, zamenjajte vedno za prvovrstno olje v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 1247

Romani Karl Maya:

10.000 strani — 60 zvezkov po 160 strani — 15 knjig!

Vsi romani so že izšli in jih lahko dobite vse na enkrat.

Knjigotrška cena je: zvezek po Din 13.—, knjiga po Din 60.—, 70.— in 75.—.

Kdor naroči z naročilnico, dobi:

Vseh 60 zvezkov, broširano,

namesto za Din 780.—, samo za mesečno odplačevanje tekom 12 mesecev po Din 45.—, ali pri takojšnjem plačilu za Din 500.—, ali vseh 15 knjig, vezano v celo platno: namesto za Din 1050.— samo po Din 60.— mesečno tekom 12 mesecev, ali pri takojšnjem plačilu za Din 600.—.

Po tako ugodnem nakupu oddamo le 1000 naročnikom, ker bodo potem knjige pošle.

Knjižnice in privatniki, oskrbite si pravočasno te zanimive romane!

Naročilnico dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj.

Voščene, liturgične in pogrebne sveče,

voščene zvitke, voščene vrvice za prižiganje sveč, kadilo več vrst, sveče za lestence, sveče »Pax« za hišno rabo kupite najugodnejše in v dobri kvaliteti v 77

svečarni Pax, Kopač & Stele družba z o. z., v Ljubljani, Celovška cesta 14,

ali pa, kar bi bilo za Vas še pripravneje:

v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in njeni podružnici v Ptuj, pri g. R. Kraupnerju v Celju, pri g. Joža Hrastelju v Gornji Radgoni in pri g. Francu Lipeju v Brežicah.

Na željo Vam pošljemo najnovejši cenik.

Zahvala.

Vsem, ki so nam s tolažilnimi srci in z mnogostranskim sočutjem stali ob strani ob prebrički izgubi naše blage matere

Marije Neudauer

izrekajo najtoplejšo zahvalo

žalujoči ostali.

Sv. Ana v Slov. gor. in Sv. Lovrenc v Slov. gor., dne 14. januarja 1935.

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Poizkusite to enostavno domače sredstvo

3 MINUTE POZNEJE

Evo, enostavnega in cenenege domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav in bolečin v nogah. Pomocite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz neposnetega mleka.

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih zdravilnih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelih. Ta močna zdravilna kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Otekline izginejo. Iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozeblina nič več ne srbijo in ne skelijo ter se naglo zacelijo. Ta s Saltratom nasičena voda, podobna mleku, odpravi bolečine na čudovit način ter omejuje tudi kurja očesa in žulje tako, da jih lahko s koreninami vred odstranite.

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.

Ugodna prilika za vse,

posebno za žene in neveste: manufaktura in moške obleke po zelo nizki ceni prodaja trgovina A. Nifergal, Maribor, Koroška cesta 1. 82

Kupujte in čitate zanimive povesti in knjige iz založbe Anton Turk: 72

Ciganova osveta Din 6.—
Cvetina Borogradska Din 9.—
Devica Orleanska Din 8.—
Elizabeta Din 7.—
Hedvika, ba nditova nevesta, Din 6.—
Krvna osveta Din 4.—
Na indijskih otokih Din 7.—
Pariški zlatar Din 6.—
Pod krivo jelko Din 10.—
Robinson Din 10.—
Sv. Genovefa Din 8.—
Sv. Notburga Din 6.—
Turki pred Dunajem Din 9.—
Zadnji dnevi nesrečnega kralja D 12.—
Spretna kuharica broš. D 23.—, vez. 30.

Knjige se dobijo tudi v knjigarnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Cepljene trte iz vrst trsnega izbora in tudi sadna drevesa nudi, dokler še bode trajala zaloga, I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik. 7

V zimi se nudi prilika, da se Vam temeljito osnažijo, emajlirajo, ponikljajo, izbrusijo kroglišča, ležaji in obnove kot nova dvo-kolesa. Shramba motorjev in koles. Hitro, točno in solidno izvrši mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Javite potrebo z dopisnico, pridem na dom. 47

Cerkvene sveče in kadilo kupujte pri Josipu Jagodiču v Celju, Gubčeva ulica 2, Glavni trg 14. 39

Kmetice! Najboljše zamenjate semena za olje v tovarni bučnega olja v Mariboru, Tabor-ska 7, južna stran mosta. 1195

IA visokodebelna sadna drevesca od sort: Ka-nada, London peping, Baumanka, Ontar.o, Jonathan itd., jabolčne in ruškove divjake, cepljeno trsje: Laški rizling, burgundec, mu-škati itd. nudi: Drevesničarstvo in trsničar-stvo Vinko Hrastnik, Št. Ilj pri Velenju. 81

Kupujemo

vinski kamen

(birs) in sušeno drožje

A. Resman k. d., Zagreb, Ilica 223

Denar je dobro naložen,

če se poslužite nakupa v

TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 15.

Inserirajte!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospodarske-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode, vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.